125

സംഗീതചന്ദ്രിക.

പി. മഹാദേവഭാഗവതർ.

എം. പത്മനാഭയ്യർ.

സംഗീതചന്ദ്രിക.

P. MAHADEVA BHAGAVATHAR
SUCHINDRUM

പി. മഹാദേവഭാഗവതർ
എം. പത്മനാഭയ്യർ

പ്രകാശകൻ,
പി. മഹാദേവഭാഗവതർ.

ഒന്നാംപതിപ്പ് 500 കാപ്പി.

1112

(All Rights Reserved)

വില 12 അണ.

പ്രകാശകൻെറ മുദ്രയില്ലാത്ത പുസ്തകം വ്യാജനിർമ്മിതമാകുന്നു.

INTRODUCTION.

This booklet, entitled "Sangeetha Chandrika", by Mr. P. Mahadeva Bhagavathar and Mr. M. Padmanabha Aiyer, supplies a long felt want of a primer in Malayalam on Carnatic Music, that is both full and satisfying. It furnishes definitions of technical terms easily and clearly understood by young students. It supplies preliminary Swara exercises and Alankaras in the various Talas in greater detail than has been yet attempted in the Malayalam language.

It will be seen that the reasons adduced for the adoption of the Mayamalavagoula Raga as the basis for the preliminary practical exercises, are both sound and convincing. The information given by the authors on Voice Culture (Chapt. III), the Central Note in voice (Chapt. V) and Prathimadhyama swarasthana (P. 25) has not, so far as I know, been so well supplied in any previous treatise on music in Malayalam. The Theories relating to Prakrithi, Vikrithi Swaras, the 12 Swarasthanas and the Sapta Talas, with their 35 jathi varieties, have been accurately explained. Some simple compositions

from known composers, with the authors' own chitta swaras, in some cases, have been carefully selected and added, and these may be taught in their places, either along with, or after the swara exercises.

On the whole, it is evident that the keen intelligence in music and ripe experience of the authors as music teachers, have stood them in good stead in the preparation of this primer, which, I have no doubt, will prove of much benefit to students of music, including those appearing for Music Examinations, both Lower and Higher.

T. Lakshmana Pillai.

Trivandrum,
23rd May 1937.

OPINIONS.

21—9—1937.

"Sangeethachandrika" by Messrs. P. Mahadeva Bhagavathar and M. Padmanabha Iyer is a well written book and probably the first of its kind in Malayalam. It gives the fundamental ideas necessary to understand the Carnatic system of music in a cogent and systematic form. The usual preliminary exercises necessary for beginners are given in their proper place. Some special topics like voice culture and the reason for choosing Mayamalavagowla Raga for the preliminary exercises are also dealt with.

The book also contains at the end a collection of songs most of which are recorded on the gramaphone, so that a student may easily pick them up. Mention may also be made of some chittaswarams composed by the authors themselves for some of the pieces contained in the book. It is an excellent book in every way, especially useful for the beginners.

(Sd.) R. SRINIVASAN,

Principal, College of Science,

Trivandrum.

P. S. Sivaswami Aiyar, B. A., L. T., Shencottah,
Head Master, Govt. High School. 29—8—1937.

I have known Mr. Padmanabhaiyar for the last twenty years and have had opportunities of watching his music lessons to the children. He has struck me as a very able teacher of music, patient and full of sympathy for the beginner.

It was therefore with great pleasure that I went through his book—"Sangeetha Chandrika". I can reiterate what Mr. Lakshmana Pillai has stated that the book "supplies a long felt want of a primer in Malayalam on Carnatic music, that is both full and satisfying."

(*Sd.*) *P. S. Sivaswami Aiyar.*

T. S. Krishna Aiyar, B. A., L. T., Trivandrum.
Assistant Inspector of Schools. 1—9—1937.

"Sangeetha Chandrika" by Messrs. P. Mahadeva Bhagavathar and M. Padmanabha Aiyar, is a brochure, which it seems to me, supplies a long felt want for such a book in the Malayalam language. This primer the outcome of a long and varied experience of the authors as teachers of music to children and adults, besides providing the beginner with clear expositions of the various technical terms used in the science gives also preliminary Swara exercises and Alankaras in the various Talas. The reasons

for the choice of the Raga Mayamalavagowla for the preliminary exercises and the information on voice-culture and Kendra Dhwani are some of the special features of the book. Principles and theories of the science are accurately expounded and necessary exercises are given.

The book ends with a number of kritis by noted composers with chittaswaras,- in a few cases, prepared by the authors themselves.

I have had occasion to personally experience the usefulness of the book in the hands of a beginner. If the value of an elementary primer on any science can be gauged from its usefulness to a novice on the subject, I can confidently say that this book serves the purpose quite well and can be adopted as a guide by teachers and students of music in schools.

(*Sd.*) *T. S. Krishnier.*

Rao Sahib Mahakavi Ullur
S. PARAMESWARA AIYAR, M.A., B.L.,
(*Retired Dewan Peishkar*)

Sarada Niketan,
Jagati, Trivandrum.
1—9—'37.

I have gone through the 'Sangeeta Chandrika' of Brahma Sri P. Mahadeva Bhagavatar, and find it to be an extremely useful publication, calculated to be of great benefit to beginners in the study of music.

(*Sd.*) *S. Parameswara Aiyar.*

gramaphone and talkie musical pieces has considerably aroused the general thirst for emotional Music, the layman who chooses to acquire a knowledge of real scientific Music cannot think of a better book. Though concise your book deals with all the fundamental principles including Thala and Swara practices. It is a boon both to the student and the layman who has a genuine desire to get a firm grip at Musical Science.

I hope that you will supplement this work with a second part dealing with Swarajathis, Varnas, Krithis and Raga Sancharas.

(Sd.) S. Bhoothalingom Aiyar.

K. S. Nataraja Sarma, B.A., B.L.,

Advocate.

In a small book entitled "Sangeetha Chandrika" Mr. P. Mahadeva Bhagavatar and his son Mr. M. Padmanabha Bhagavatar have attempted with conspicuous success to give a brief and comprehensive idea of the Carnatic system of music for the benefit of beginners. Being competent musicians with considerable experience in teaching music the authors are conscious of the real requirements of those who would desire to acquire a sound knowledge of music and have given in their book such full and detailed information as will enable them to have a complete grasp of the fundamentals of the South Indian System. They have accordingly laid great emphasis on basic notes and their variations and have followed the traditional method of mastering them by giving detailed exercises in swaras and alankaras. A refreshing feature of the book is the importance given to voice culture

which of late is much neglected. I feel sure that with the hints given in the book a proper voice capable of producing the various curves and shades characteristic of our system of music could be acquired even by those to whom the gift of voice is denied.

On the theoritical side an account of Prakriti, and Vikriti swaras, the sapta thalas and their 35 varieties and the formation of melas is given in a brief but clear manner. In the end there is a choice selection of musical pieces by well-known composers with the authors' own Swara appendages which will prove useful as a guide to determine ragas. On the whole the authors deserve congratulation in producing an excellent primer in music which would prove very helpful to students desirous of learning music as it ought to be learned and to others who would wish to brush up musical knowledge already acquired.

(Sd.) K S Nataraja Sarma,

Advocate,

Chairman, Music Board.

മുഖവുര.

സംഗീതഗ്രന്ഥങ്ങൾ മലയാളത്തിൽ ഇപ്പോൾ ധാരാളമുണ്ടെങ്കിലും പ്രാരംഭാഭ്യാസത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളവയും, വേണ്ടിടത്തോളം സ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടുള്ളവയുമായ പുസ്തകങ്ങൾ വളരെ ദുർലഭമായിരിക്കുന്നു. അതിനെ പരിഹരിക്കണമെന്നുള്ളതാണ് ഈ ഗ്രന്ഥരചനയിൽ ഞങ്ങളുടെ പ്രധാന ഉദ്ദേശ്യം. ഇതിൽ സ്വരാഷ്ടകം, സ്വരാവലി, ജണ്ടവരിശ, വക്രവരിശ, അലങ്കാരങ്ങൾ ഇവ ധാരാളമായി ചേർത്തിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല, അതതു സ്ഥാനങ്ങളിൽ അവയെ അഭ്യസിക്കേണ്ട മാർഗ്ഗങ്ങൾകൂടി പ്രത്യേകം നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ഗീതം, സ്വരജതി, വർണ്ണം മുതലായവയും, ലഘുരീതിയിലല്ലാത്ത കൃതികളും ഉപരിപഠനത്തിലുൾപ്പെടുന്നവയാകയാൽ ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടില്ല. അതു് അടുത്ത ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിലാകാമെന്നു കരുതുന്നു. ഈ ചെറുപുസ്തകം പ്രാരംഭാഭ്യാസകന്മാർക്കു ഒരു മാർഗ്ഗദർശിയായിതീരണമെന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ പ്രതീക്ഷ. അതു സഫലമായാൽ കൃതാർത്ഥതയായി.

ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ ക്ഷമാപൂർവ്വം വായിച്ചുനോക്കി ഉൽകൃഷ്ടമായ ഒരവതാരിക എഴുതിയും, തന്റെ സ്വന്തം കൃതികൾകൂടി ഇതിൽ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നതിന് സദയം

അനുവദിച്ചും ഞങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച പണ്ഡിത ശിരോമണിയും സുപ്രസിദ്ധ ഗായകകവിയും ആയ രാജശ്രീ **ടി. ലക്ഷ്മണപിള്ള ബി. എ.** (Isai Tamil Selvar and Member, Expert Committee, Music Academy, Madras) അവർകളോടു ഞങ്ങൾക്കുള്ള അകൈതവവും അത്യഗാധവുമായ കൃതജ്ഞതകൂടി ഈ അവസരത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം
14-10-112.

പി. മഹാദേവഭാഗവതർ.
എം. പത്മനാഭയ്യർ.
ഗ്രന്ഥകർത്താക്കൾ.

വിഷയാനുക്രമണിക.

പ്രകരണം.	വിഷയം.	പുറം.
I.	സാങ്കേതികപദങ്ങൾ	1
II.	സപ്തസ്വരങ്ങൾ, അവയുടെ പ്രകൃതിവികൃതിഭേദങ്ങൾ, 12 സ്വരസ്ഥാനങ്ങൾ	6
III.	കണ്ഠസംസ്കാരം	12
IV.	താളം	13
V.	ശ്രുതിസ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ	17
VI.	പ്രാരംഭസപ്തസ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ	20
VII.	സ്വരാവലി	29
VIII.	ജണ്ടവരിശകൾ	30
IX.	വക്രവരിശകൾ	38
X.	ഹെച്ചുസ്ഥായി, തഗ്ഗുസ്ഥായി വരിശകൾ	40
XI.	അലങ്കാരങ്ങൾ	42
XII.	അലങ്കാരങ്ങൾ (തുടച്ച്)	48
XIII.	വിശേഷാൽസ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ	59
	സംഗീതകവനങ്ങൾ	64
ഒന്നാമനുബന്ധം	സൂളാദിതാളങ്ങളെന്നു പറയുന്ന 35 താളങ്ങളുടെ പട്ടിക	
രണ്ടാമനുബന്ധം	72 മേളകർത്താരാഗങ്ങളടങ്ങിയ പട്ടിക	

Vidwan C. I. GOPALA PILLAI M.A. Trivandrum,

Lecturer, College of Arts, 13—1—113.

Trivandrum.

I read with pleasure the booklet "Sangeetha Chandrika" written by Messrs. P. Mahadeva Bhagavatar and M. Padmanabha Aiyer of Trivandrum, and their work impressed me as having been prepared on up-to-date lines with care and precision. The technical side of Indian Music has been ably treated so as to meet the requirements of beginners in the art. A book of this kind is, in my opinion, a very useful guide to school-going children who have an aptitude for Music. The songs of Thyagayya and other musicians of renown have been carefully selected to suit the purpose of the book. It is only in the fitness of things that the authors have included also some Tamil songs by Mr. T. Lakshmana Pillai B. A., the veteran musician of Travancore, whose compositions have won the unstinted admiration of all lovers of South Indian Music. I fervently hope that the authors will receive due recognition and encouragement from the public.

(Sd.) C. I. Gopala Pillai.

S. BHOOTHALINGAIYAR, B.A., B.L., Trivandrum,

High Court Vakil. 2—11—1112.

My dear Mr. Padmanabhier,

I have very carefully gone through the book "Sangeetha Chandrika" written by yourself and your father and I congratulate you for publishing the first work of the kind in Hindu Music. At a time when the advent of numerous

സംഗീതകവനങ്ങളുടെ ലിസ്റ്റു്.

പാട്ടു്.	രാഗം.	താളം.	പുറം.
കോടിനദുലു	തോടി	ആദി	65
ശ്രീരാമചന്ദ്ര	”	”	73
ഉന്നൈയിൻറി	ധനാശി	ആദി	77
പാതിമതി	സിന്ധുഭൈരവി	ആദി	79
തുളസീദളമുലചേ	മായാമാളവഗൌള	രൂപകം	65
ശിവലോകനാഥനൈ	നാഥനാമക്രിയ	രൂപകം	80
ദരിദാപുലക	സാവേരി	ആദി	66
നെനരുമീരഗന	ചക്രവാകം	ആദി	71
നീനാമരൂപമുലകു	സൌരാഷ്ട്രം	ആദി	83
ഉപചാരമു	ഭൈരവി	രൂപകം	66
ബാലഗോപാല	”	ആദി	69
നീരജാക്ഷി	ഹിന്ദോളം	രൂപകം	70
ഉള്ളംഉരുക്കവതേ	ആനന്ദഭൈരവി	ആദി	78
വിഡമുസേയവേ	ഖരഹരപ്രിയ	ആദി	66
എപ്പടിമനംതുണിന്തതോ	ഹുസേനി	രൂപകം	81
ചാരുമതി	കാനഡാ	ചാപ്പു	82
ശക്തിയെനക്കു	ചാരുകേശി	ആദി	78
മനവ്യാലഗിംചരാ	നളിനകാന്തി	ആദി	64
നേനെംദുവെദകുദു	ഹരികാംബോജി	ആദി	67
എവരിമാട	കാംബോജി	ആദി	67
സാരസസമമുഖെ	കമാസു	ആദി	71
അറിവിർപ്പെരിതു	”	രൂപകം	76

ചിതംബരംപോയിനീർ	സാമ	ആദി	81
ഏമാടലാഡിന	യദുകുലംകാംബോജി	ത്രിപുട	83
മരിയാദതെലിയകനേ	സുരട്ടി	രൂപകം	82
രിമിംചുവാരെവരു	സുപോഷിണി	രൂപകം	63
ശരശാസമരൈ	കുന്തളവരാളി	ആദി	64
സങ്കടമേജഗം	”	”	75
എങ്കുംനിറൈന്തനരേ	മോഹനം	ആദി	75
ഏറുമയിലേറി	”	ചാപ്പു	79
മോഹമെല്ല	”	രൂപകം	82
തൊലിനേനുജേസിന	കോകിലധ്വനി	ആദി	64
ശ്രീഗണനാഥംഭജരേ	ഈശമനോഹരി	രൂപകം	68
ചഞ്ചലക്കടലിടൈ	സരസ്വതീമനോഹരി	ആദി	76
ഗതമോഹാശ്രിത	ശങ്കരാഭരണം	രൂപകം	63
ഈവരകുജ്ജുചിനദി	”	ആദി	67
തത്വമെറുഗ	ഗരുഡധ്വനി	രൂപകം	64
ശ്രീസരസ്വതി	ആരഭി	രൂപകം	69
ആനന്ദവല്ലി	നീലാംബരി	ആദി	72
സ്മരജനക	ബിഹാഗ്	ചാപ്പു	74
ഈട്ടിനംപൊന്നെൻറീർ	ബിലഹരി	ആദി	77
ഗിരിരാജസുത	ബംഗാള	ആദി	64
കാക്കവേണ്ടുമേ	മന്ദാരി	രൂപകം	77
നിന്നുവിനഗ	പൂർവ്വകല്യാണി	മിശ്രചാപ്പു	70
അൻപരുളം	വാചസ്പതി	ആദി	78
നിധിചാലസുഖമാ	കല്യാണി	ചാപ്പു	68

ഒന്നാം പ്രകരണം

സാങ്കേതികപദങ്ങൾ.

---

1. സംഗീതം:—മനോഭാവങ്ങളെ ഉത്തേജിപ്പിക്കു മാറു യഥാവിധി, വിവിധധ്വനികളുടെ ഹൃദയാകർഷകമായ സംയോഗമത്രേ സംഗീതം.

2. നാദം:—സംഗീതത്തിന്നാധാരമായ ധ്വനി; ഇതിനെ Musical sound എന്നു ഇംഗ്ലീഷിൽ പറയുന്നു. വസ്തുക്കളുടെ ചലനത്താലാണ് ധ്വനിയുണ്ടാകുന്നതു്. ഒരു വീണ മീട്ടുമ്പോൾ അതിൻെറ കമ്പികൾക്കു കമ്പനമുണ്ടാകുന്നു. ഇതിൽനിന്നാണ് നാദം ഉത്ഭവിക്കുന്നതു്. സംഗീതത്തിൽ നാദത്തിൻെറ പ്രാധാന്യം താഴെ കൊടുത്തിട്ടുള്ള ശ്ലോകത്തിൽനിന്നും ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്.

നനാദേനവിനാഗീതം
നനാദേനവിനാസ്വരാഃ
നനാദേനവിനാരാഗം
തസ്മാന്നാദാത്മകം ജഗത്.

3. നാദവിദ്യ:—സുകുമാരകലകളിൽ ഏററവും ശ്രേഷ്ഠമായ സംഗീതം നാദത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നു. ആ നാദത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ചില പ്രത്യേകനിയമങ്ങളെയാണ് 'നാദവിദ്യ'യെന്നു പറയുന്നതു്.

4. ഗീതം:—

ധാതുമാതുസമായുക്തം ഗീതമിത്യുച്യതേ ബുധൈഃ
തത്രനാദാത്മകംധാതുഃ മാതുരക്ഷരസഞ്ചയഃ.

എന്ന പ്രമാണമനുസരിച്ച് 'ധാതു', (സ്വരം, രാഗം ഇത്യാദി)'മാതു' (അക്ഷരസമൂഹങ്ങൾ) ഇവകൂടി ചേർന്നു ഗീതം എന്നു വരുന്നു. പൊതുവേ ഗീതം എന്ന പദത്തിനു 'പാട്ട്' എന്നർത്ഥം. പ്രാരംഭാഭ്യാസത്തിന്നായി ഏററവും ലഘുരീതിയിൽ സാഹിത്യത്തോടുകൂടി രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരുതരം സംഗീതകവനങ്ങളെയാണ് ഗീതങ്ങളെന്നു സാധാരണ പറഞ്ഞുവരുന്നത്.

(1) മലഹരിരാഗം—രൂപകതാളം
'ലംബോദരലകുമികര.................'

(2) ആനന്ദഭൈരവിരാഗം—ആദിതാളം
'കമലസുലോചന..................'

5. ശ്രുതി:—സംഗീതശാസ്ത്രത്തിൽ 'ശ്രുതി' എന്ന പദത്തെ രണ്ടുതരത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നു. (1) ഒരു സ്വരത്തിന്നാധാരമായും, അതിനംഗമായുമുള്ള ശ്രവണഗോചരമായ ധ്വനി. (2) പാട്ടിന്നാധാരമായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്ന ഷഡ്ജ (സ) പഞ്ചമ (പ) സ്വരങ്ങളുടെ ധ്വനിച്ചേർച്ച. ഒരു സ്ഥായിയിൽ 22 ശ്രുതികൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് സാധാരണമായി സംഗീതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പറഞ്ഞുകാണുന്നത്.

6. സ്വരം:—ഒന്നിലധികം ശ്രുതികൾ ചേർന്നുപൂർണ്ണമായി കേൾക്കപ്പെടുന്നതും സ്വയം ശോഭിക്കുന്നതും രാഗത്തിൻെറ അവയവമായി നില്ക്കുന്നതും ശ്രോതാവിൻെറ മനസ്സിനെ രഞ്ജിപ്പിക്കുന്നതുമായ ധ്വനിയത്രേ സ്വരം.

7. ലയം:—'ശ്രുതിർമാതാ ലയഃ പിതാ' എന്ന പ്രമാണമനുസരിച്ചു സംഗീതകവനങ്ങൾ ശ്രുതി, ലയം ഇവയെ

ആസ്പദമാക്കി രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. "ലയം" എന്നതിനു് ഇവിടെ 'താളം' എന്നു പൊതുവെ അർത്ഥമാക്കാം.

8. താളം:—സംഗീതത്തിലെ കാലപരിമാണം തന്നെയാണു് താളം.

9. സ്ഥായി:—നാദസ്ഥാനങ്ങൾ; ഇവ പ്രധാനമായി മൂന്നുതരമുണ്ടു്. (1) മന്ദ്രസ്ഥായി, (2) മദ്ധ്യസ്ഥായി, (3) താരസ്ഥായി. ഒരേ സ്വരം സ്ഥാനഭേദത്താൽ ധ്വനിഭേദത്തോടുകൂടി കേൾക്കപ്പെടുന്നതാണു്. മന്ദ്ര, മദ്ധ്യ, താര സ്ഥായികളെ സംഗീതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ താഴെ കാണിച്ചിട്ടുള്ള പ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

മന്ദ്രസ്ഥായി.	മദ്ധ്യസ്ഥായി.	താരസ്ഥായി.
		. . . .
സരിഗമപധനി	സരിഗമപധനി	സരിഗമപധനി
. . . .		

താരസ്ഥായിക്കു ഹെച്ചുസ്ഥായി എന്നും മന്ദ്രസ്ഥായിക്കു തഗ്ഗുസ്ഥായി എന്നും വേറെ പേരുകളുണ്ടു്.

10. ആരോഹണം:—സ്വരങ്ങൾ ക്രമേണ ഉച്ചത്തിൽ പോകുന്നതു്.

11. അവരോഹണം:—സ്വരങ്ങൾ ക്രമേണ കീഴോട്ടു ഇറങ്ങുന്നതു്.

സ്വരങ്ങളുടെ ആരോഹണാവരോഹണ ക്രമങ്ങളെ താഴെ ഉദാഹരിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

ഉം:

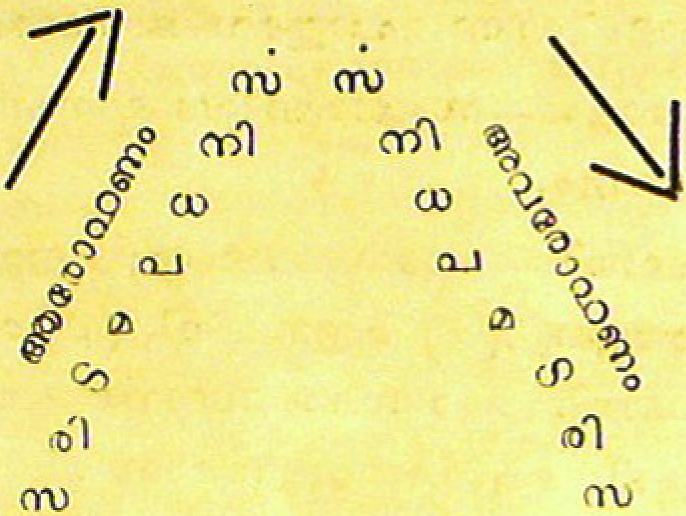

12. സപ്തസ്വരങ്ങൾ:—രണ്ടാം പ്രകരണം നോക്കുക.

13. സ്വരാഷ്ടകം:—ഒരു സ്ഥായിയിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന സപ്തസ്വരങ്ങളോടുകൂടി അതിനടുത്ത മേൽ സ്ഥായിയിലുള്ള ആദ്യത്തെസ്വരംകൂടി ചേർത്താൽസ്വരാഷ്ടകംആയി.

ഉ—ം സ രി ഗ മ പ ധ നി സ്

14. പൂർവാംഗം:—സ്വരാഷ്ടകത്തിൽ ആദ്യത്തെ പകുതിയിലുള്ള നാലു സ്വരങ്ങൾ ചേർന്നതു 'പൂർവാംഗം'.

ഉ—ം സ രി ഗ മ

15. ഉത്തരാംഗം:—സ്വരാഷ്ടകത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ പകുതിയിലുള്ള നാലു സ്വരങ്ങൾ ചേർന്നതു 'ഉത്തരാംഗം'

ഉ—ം പ ധ നി സ്

16. പല്ലവി:—വർണ്ണം, കൃതി മുതലായ സംഗീത കവനങ്ങളിൽ ആദ്യത്തെ വിഭാഗത്തിനു 'പല്ലവി' എന്നു പറയുന്നു.

17. അനുപല്ലവി—പല്ലവിക്കു അടുത്തതായും ചരണത്തിനു മുൻപും വരുന്ന രണ്ടാമത്തെ വിഭാഗം അനുപല്ലവി.

18. ചരണം:—സംഗീത കവനങ്ങളിൽ രണ്ടുവിലത്തെ പ്രധാന വിഭാഗമാണു് 'ചരണം'.

19. മൂർഛനാ:—രാഗസ്വരൂപത്തെ കാണിക്കുന്നതു്.

20 ഭാവം:—ഹൃദയത്തെ സ്പർശിച്ചു 1* മുഖ്യവികാരങ്ങളെ ഉണർത്തത്തക്കവണ്ണം സംഗീതത്തിനു ചൈതന്യത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതും അതിൻെറ സൌകുമാര്യത്തെ പ്രത്യക്ഷമാക്കുന്നതും യാതൊന്നാണോ അതുതന്നെയാണു് 'ഭാവം',

21. ആവർത്തം:—(ആവർത്തി)

ഒരു പൂർണ്ണമായ താളത്തിൻെറ ആകെയുള്ള കാല അളവു്.

22. ജാതി:—താളം പിടിക്കുമ്പോൾ 2 * ലഘുവിൽ വരുന്ന അക്ഷരകാലഭേദങ്ങൾക്കു ജാതിയെന്നു പേർ. (നാലാംപ്രകരണം നോക്കുക.)

23. ഗതി:—താളത്തിൽ ഓരോ അക്ഷരകാലത്തിലും അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന കാലദൈർഘ്യത്തെ കുറിക്കുന്ന 3, 4, 5, 7, 9, എന്നീ സംഖ്യകൾക്കു 'ഗതി'യെന്നുപേർ.

24. ജതി:—താളം പിടിക്കുമ്പോൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന ത, ത ക, തകിട, തകധിമി എന്നിത്യാദി അക്ഷരസമൂഹങ്ങളുടെ ഘടനയെ 'ജതി' എന്നു പറയുന്നു.

25. തത്തകാരം:—ജതികളിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന വിവിധാക്ഷരസമൂഹങ്ങൾക്കു 'തത്തകാരങ്ങൾ' എന്നു പേർ.

26. സ്വരജ്ഞാനം:—പാട്ടുകേൾക്കുമ്പോൾ വിവിധ സ്വരങ്ങളുടെ ഉച്ചനീചത്വങ്ങളെ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും, സ്വരങ്ങളെ ശുദ്ധമായി പാടുന്നതിനും ഉള്ള ജ്ഞാനംതന്നെ 'സ്വരജ്ഞാനം.'

---

1) * Feelings an d emotions.

2) * താളത്തിൻെറ അംഗങ്ങളിൽഒന്നാണു് 'ലഘു.'

27. രാഗം:—ആരോഹണാവരോഹണങ്ങളാൽ ചിത്തരഞ്ജകവും സ്തോഭജനകവുമായ സ്വരസമൂഹത്തിനു 'രാഗം' എന്നു പേർ.

28. രാഗാലാപനം:—ഒരു രാഗത്തിൽ വരാവുന്ന വിവിധസ്വരസഞ്ചാരങ്ങളെ സ്ഥായി, ശ്രുതി, ഗമകാദിപ്രഭേദങ്ങളോടുകൂടിയും, ആ രാഗത്തിന്റെ പ്രത്യേകഭാവത്തെ ജനിപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണവും മനോരഞ്ജകമായ വിധത്തിൽ ചേൎത്തു പാടുന്നതു രാഗാലാപനം.

രണ്ടാം പ്രകരണം

സപ്തസ്വരങ്ങൾ.

അവയുടെ പ്രകൃതി വികൃതിഭേദങ്ങൾ

൧. സ്വരസ്ഥാനങ്ങൾ.

സംഗീതത്തിന്നാധാരമായ നാദത്തിൽനിന്നും ഉത്ഭവിക്കുന്ന വിവിധധ്വനികളെ പൂൎവ്വാചാൎയ്യന്മാർ സൂക്ഷ്മമായി അവഗ്രഹിച്ചു ഏഴു പ്രത്യേക നാദസ്ഥാനങ്ങൾ സങ്കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയാണു് സംഗീതത്തിന്റെ മൂലപ്രകൃതികൾ. ഇവയെ സംഗീതശാസ്ത്രത്തിൽ സപ്തസ്വരങ്ങളെന്നു വ്യവഹരിക്കുന്നു. അവയുടെ പേരുകളും സങ്കേതങ്ങളും താഴെ ചേൎക്കുന്നു.

സപ്തസ്വരങ്ങൾ		സങ്കേതങ്ങൾ
1.	ഷഡ്ജം	സ
2.	ഋഷഭം	രി
3.	ഗാന്ധാരം	ഗ
4.	മധ്യമം	മ
5.	പഞ്ചമം	പ
6.	ധൈവതം	ധ
7.	നിഷാദം	നി

ഈ ഏഴ് സ്വരങ്ങളും യഥാക്രമം മയിൽ, കാള, ആട്ട, ക്രൌഞ്ചം, കുയിൽ, കുതിര, ആന, ഇവയുടെ ശബ്ദ-ത്തെ ആധാരമാക്കി സങ്കല്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് പറയപ്പെടുന്നത്. ഒരു സ്ഥായിയിൽ ഈ ഏഴ് സ്വര-ങ്ങൾക്കു 16 സ്വരഭേദങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഇവയെ പ്രകൃതിസ്വരങ്ങളെന്നും, വികൃതിസ്വരങ്ങളെന്നും രണ്ടായി തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഷഡ്ജം(സ) പഞ്ചമം (പ) ഇവരണ്ടും ഭേദമില്ലാത്ത പ്രകൃതിസ്വരങ്ങളാകുന്നു. ശേഷമുള്ള അഞ്ചു സ്വരങ്ങളിൽ രി, ഗ, ധ, നി എന്നീ നാലിന്നും മൂന്നും മധ്യമത്തിന്നരണ്ടും സ്വരഭേദങ്ങളുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ ഒരു സ്ഥായിയിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന പതിനാറു സ്വരഭേദങ്ങളെ കാണിക്കുന്ന ഒരു പട്ടിക മറുവശത്തു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.

സ	1	ഷഡ്ജം	പ്രകൃതി
രി	2	ശുദ്ധഋഷഭം	പ്രകൃതി
	3	ചതുഃശ്രുതി ഋഷഭം	വികൃതി
	4	ഷട്ശ്രുതി ഋഷഭം	വികൃതി
ഗ	5	ശുദ്ധഗാന്ധാരം	വികൃതി
	6	സാധാരണ ഗാന്ധാരം	വികൃതി
	7	അന്തര ഗാന്ധാരം	പ്രകൃതി
മ	8	ശുദ്ധമദ്ധ്യമം	പ്രകൃതി
	9	പ്രതി മദ്ധ്യമം	പ്രകൃതി
പ	10	പഞ്ചമം	പ്രകൃതി
ധ	11	ശുദ്ധധൈവതം	പ്രകൃതി
	12	ചതുഃശ്രുതി ധൈവതം	വികൃതി
	13	ഷട്ശ്രുതി ധൈവതം	വികൃതി
നി	14	ശുദ്ധനിഷാദം	വികൃതി
	15	കൈശികി നിഷാദം	വികൃതി
	16	കാകലി നിഷാദം	പ്രകൃതി

ഒരു സ്ഥായിയിൽ പ്രകൃതിവികൃതിഭേദങ്ങളുൾപ്പെടെ 16 സ്വരഭേദങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും അവയിൽചിലതു ധ്വനിസാമ്യമുള്ളവയാകയാൽ ആകെയുള്ള പതിനാറു സ്വരഭേദങ്ങളും പന്ത്രണ്ടു സ്വരസ്ഥാനങ്ങളിലായി അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ചതുഃശ്രുതി ഋഷഭത്തിൻേറയും ശുദ്ധഗാന്ധാരത്തിൻേറയും ധ്വനി ഒരുപോലെയാണു്. ഷട്ശ്രുതി ഋഷഭവും സാധാരണ ഗാന്ധാരവും ഒരേ സ്ഥാനത്തിൽ ധ്വനിക്കുന്നു. അതുപോലെ ചതുഃശ്രുതി ധൈവതവും ശുദ്ധനിഷാദവും ധ്വനിസാമ്യമുള്ളവയാകുന്നു. അപ്രകാരംതന്നെ ഷട്ശ്രുതിധൈവതവും കൈശികിനിഷാദവും തുല്യധ്വനികളാകുന്നു. ഇപ്രകാരം ധ്വനിസാമ്യമുള്ള സ്വരഭേദങ്ങളെ വികൃതിസ്വരങ്ങളെന്നു പറയുന്നു. ശേഷമുള്ളവ (അതായതു്— ഷഡ്ജം, ശുദ്ധഋഷഭം, അന്തരഗാന്ധാരം, ശുദ്ധമദ്ധ്യമം, പഞ്ചമം, ശുദ്ധധൈവതം, കാകലിനിഷാദം) ധ്വനിസാമ്യമില്ലാത്ത സ്വരഭേദങ്ങളും പ്രകൃതിസ്വരങ്ങളുമാകുന്നു. ഇപ്രകാരം പ്രകൃതിവികൃതിഭേദങ്ങളുൾപ്പെടെ 16 സ്വരങ്ങളും 12 സ്വരസ്ഥാനങ്ങളിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതിനെ താഴെ കാണിച്ചിരിക്കുന്ന പട്ടിക കുറെക്കൂടി വിശദമാക്കും.

		ച. രി.	ഷ. രി.						ച. ധ.	ഷ. ധ.	
സ.	ശു. രി.	3	4	അ. ഗ.	ശു. മ.	പ്ര. മ.	പ.	ശു. ധ.	10	11	കാ. നി.
1	2	ശു. ഗ.	സാ. ഗ.	5	6	7	8	9	ശു. നി.	കൈ. നി.	12

ഇതിൽ ഒരേസ്വരസ്ഥാനത്തു ഒന്നിലധികം സ്വരഭേദങ്ങൾ എഴുതീട്ടുള്ളവ തുല്യധ്വനികളാണെന്നു മനസ്സിലാക്കുക.

ഒരു സ്ഥായിയിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഈ പന്ത്രണ്ടു സ്വര സ്ഥാനങ്ങളെ ഉത്തരഇൻഡ്യൻ സംഗീത സമ്പ്രദായപ്രകാരം കോമളമെന്നും തീവ്രമെന്നും രണ്ടായി വിഭജിച്ചിരിക്കുന്നു. സ-പ എന്ന രണ്ടുസ്വരങ്ങൾക്കും ഓരോ സ്ഥാനവും രി, ഗ, മ, ധ, നി, എന്ന അഞ്ചുസ്വരങ്ങൾക്കും രണ്ടുസ്ഥാനം വീതവുമുണ്ട്. ഈ പന്ത്രണ്ടു സ്വരസ്ഥാനങ്ങളുടെ പേരുകളും സാങ്കേതാക്ഷരങ്ങളും അടങ്ങിയ ഒരുപട്ടിക കൂടി മറുവശത്തു ചേർത്തിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

പന്ത്രണ്ടു സ്വരസ്ഥാനങ്ങളുടെ പേരുകൾ.	കർണ്ണാടകസംഗീത ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഉപയോഗപ്പെട്ടുത്തി കാണുന്ന സങ്കേതാക്ഷരങ്ങൾ.	ഉത്തരഇൻഡ്യൻ സംഗീതസമ്പ്രദായത്തിൽ ഇവയുടെ പേരുകൾ.	പാശ്ചാത്യസംഗീത സമ്പ്രദായത്തിൽ ഇവയുടെ പേരുകൾ.
ഷഡ്ജം	സ		C
ശുദ്ധഋഷഭം	രി^{1}	കോമള രി	D Flat
ചതുഃശ്രുതിഋഷഭം	രി^{2}	തീവ്ര രി	D
സാധാരണഗാന്ധാരം	ഗ^1	കോമള ഗ	E Flat
അന്തരഗാന്ധാരം	ഗ^2	തീവ്ര ഗ	E
ശുദ്ധമദ്ധ്യമം	മ^1	കോമള മ	F
പ്രതിമദ്ധ്യമം	മ^2	തീവ്ര മ	F Sharp
പഞ്ചമം	പ		G
ശുദ്ധധൈവതം	ധ^1	കോമള ധ	A Flat
ചതുഃശ്രുതിധൈവതം	ധ^2	തീവ്ര ധ	A
കൈശികിനിഷാദം	നി^{1}	കോമള നി	B Flat
കാകലി നിഷാദം	നി^{2}	തീവ്ര നി	B

മൂന്നാംപ്രകരണം

കണ്ഠസംസ്കാരം.

സംഗീതം പാടി അഭ്യസിക്കുന്നവർ കണ്ഠസംസ്കാരത്തിൽ (Voice culture) പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. നല്ല ധ്വനിയോടുകൂടിയ ശാരീരമുള്ള ഗായകനു മററുള്ളവരെക്കാൾ കൂടുതലായി ശ്രോതാക്കളെ രസിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കും. കണ്ഠസംസ്കാരം കായികസംസ്കാരംപോലെ തന്നെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒന്നാണ്. വല്ലപ്പോഴും ഒരുമിച്ചു ഒന്നോ അധികമോ മണിക്കൂർനേരം ഇരുന്നു പാടുന്നതിനേക്കാൾ ദിവസേന ഇരുപതോ ഇരുപത്തഞ്ചോ മിനിട്ടുനേരം ശരിക്കു പാടി അഭ്യസിക്കുന്നതു കണ്ഠത്തിനു കൂടുതൽ പുഷ്ടി നൽകും. ശാരീരനിലയ്ക്കു തക്കവണ്ണം ആധാരശ്രുതി വെച്ചുകൊള്ളണം. പാടുമ്പോൾ ആവശ്യത്തിലധികമായ അദ്ധ്വാനം ഉണ്ടായിരിക്കരുത്. ലഘുവായും എന്നാൽ സുനാദത്തോടും പാടുന്നതിനു പ്രത്യേകം ശീലിക്കണം.

ശ്രുതിക്കു തംബുരു ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ് ഏററവും നല്ലതു്. തംബുരുവിൽ കമ്പികളെ ക്രമാനുസരണം മീട്ടുമ്പോൾ കേൾക്കപ്പെടുന്ന ഷഡ്ജപഞ്ചമസ്വരങ്ങളുടെ ധ്വനിച്ചേർച്ച ശ്രോതാനന്ദകരവും ഒരുപ്രത്യേകരമ്യതയോടുകൂടിയതുമായിരിക്കുന്നതാണ്. തംബുരുശ്രുതിയോടുചേർന്ന് ആദ്യംമുതല്ക്കുതന്നെ പാടി ശീലിക്കുന്നതായാൽ ശാരീരത്തിനു നല്ല തെളിവും മാധുര്യവും ഉണ്ടാകുന്നതും ശ്രുതിജ്ഞാനം പുഷ്ടിയെ പ്രാപിക്കുന്നതുമാണ്.

ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ എഴുതീട്ടുള്ള വിവിധ അഭ്യാസങ്ങളെ അപസ്വരം കൂടാതെ പാടി സ്വരസ്ഥാനങ്ങൾ

ദൃഢപ്പെട്ടശേഷം ആ സ്വരങ്ങൾക്കു പകരം അകാരാദി സ്വരാക്ഷരങ്ങൾ മാത്രം ഉപയോഗിച്ചു പരിശീലിക്കുകൂടി ചെയ്യണം.

ആരോഹണം	അവരോഹണം
സ-രി-ഗ-മ-പ-ധ-നി-സ്	സ്-നി-ധ-പ-മ-ഗ-രി-സ
അ അ അ അ അ അ അ അ	അ അ അ അ അ അ അ അ
ഇ ഇ ഇ ഇ ഇ ഇ ഇ ഇ	ഇ ഇ ഇ ഇ ഇ ഇ ഇ ഇ
ഉ ഉ ഉ ഉ ഉ ഉ ഉ ഉ	ഉ ഉ ഉ ഉ ഉ ഉ ഉ ഉ

എ എ എ എ എ എ എ എ എ എ എ എ എ എ എ എ

ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ ഒ

ഈ അഭ്യാസം ശാരീരത്തിനു സ്പഷ്ടതയും ഗമകാദികൾക്കു സുകരതയും നൽകും.

നാലാംപ്രകരണം

താളം.

വർണ്ണം, കൃതിമുതലായവയുടെ മട്ടുകൾ ശ്രുതിലയങ്ങളുടെ ചേർച്ചയാൽ സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള സംഗീതധനങ്ങളാകുന്നു. ശ്രുതിർമാതാ ലയഃ പിതാ എന്ന പ്രമാണംകൊണ്ടു് സംഗീതത്തിൽ ലയത്തിനുള്ള പ്രാധാന്യം ഊഹ്യമാണല്ലോ. ലയത്തെ ആധാരമാക്കിയാണ് സപ്തതാളങ്ങൾ നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്. ധ്രുവം, മഠ്യം, രൂപകം, ഝമ്പ, ത്രിപുട, അട, ഏകം ഇവയാണു സപ്തതാളങ്ങൾ.

താളങ്ങൾക്കു അനുദ്രുതം, ദ്രുതം, ലഘു എന്നു മൂന്നു പ്രധാന അംഗങ്ങളുണ്ടു്. താളം പിടിക്കുമ്പോൾ ഇടത്തെ ഉള്ളംകൈയ്യിൽ വലതു കൈകൊണ്ടടിക്കുക, വലതുകൈ വീശുക, വിരലുകൊണ്ടു അക്ഷരകാലങ്ങളെ എണ്ണുക

മുതലായ വ്യാപാരങ്ങളാൽ അംഗങ്ങളെ കാണിക്കേണ്ടതാണ്. വിരലെണ്ണുകയും കൈ വീശുകയും ചെയ്യുന്നതു നിശ്ശബ്ദക്രിയകളും വലതുകൈകൊണ്ടു് ഇടത്തെ ഉള്ളംകൈയ്യിലടിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ ഇരുന്നു പാടുമ്പോൾ വലത്തെ ഉള്ളംകൈകൊണ്ടു വലതു തുടയിൽ തട്ടി താളം പിടിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതു് സശബ്ദക്രിയകളും ആകുന്നു. സംഗീതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ അനുദ്രുതാദി അംഗങ്ങളേയും അവയുടെ ക്രിയകളേയും ചില അടയാളങ്ങളാൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു. താഴെ കാണുന്ന പട്ടിക നോക്കുക.

അംഗങ്ങൾ.	ക്രിയ.	സംജ്ഞ.	അക്ഷരകാലം
അനുദ്രുതം	ഒരടി	◡	1
ദ്രുതം	ഒരടി ഒരുവീച്ച്	○	2
ലഘു	ഒരടി 3വിരലെണ്ണം	।	4

അനുദ്രുതം, ദ്രുതം, ലഘു ഇവയ്ക്കു യഥാക്രമം 1, 2, 4 അക്ഷരകാലങ്ങൾ വീതം വരും. ലഘുവിനു നാലക്ഷരകാലമാണുള്ളതെന്നു വരികിലും ജാതിഭേദത്തിനാൽ അഞ്ചുപിരിവുകളുണ്ടു്. ഈ അഞ്ചു ജാതികളേയും അവ ഓരോന്നിനുമുള്ള അക്ഷരകാലങ്ങളേയും താഴെ കൊടുത്തിട്ടുള്ള പട്ടികയിൽ കാണുക.

ജാതി	അക്ഷരകാലം	ക്രിയ	സംജ്ഞ
തിശ്രം	3	1 അടി 2വിരൽ	। 3
ചതുരശ്രം	4	ടി 3 ടി	। 4
ഖണ്ഡം	5	ടി 4 ടി	। 5
മിശ്രം	7	ടി 6 ടി	। 7
സങ്കീർണ്ണം	9	ടി 8 ടി	। 9

ധ്രുവം മഠ്യം മുതലായ സപ്തതാളങ്ങളിലെ ലഘുക്കളിൽ ഈ അഞ്ചു ജാതിഭേദങ്ങൾ വരുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരം ഏഴു താളങ്ങളും ജാതിതിരിച്ചു (7×5) 35 താളങ്ങളായി തീരുന്നു. ഈ മുപ്പത്തഞ്ചു താളങ്ങളേയും കാണിക്കുന്ന ഒരു പട്ടിക ഒന്നാമനുബന്ധത്തിൽ കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്.

സപ്തതാളങ്ങളുടെ അംഗങ്ങളേയും പ്രധാനപ്പെട്ട ജാതികളിൽ സപ്തതാളങ്ങളുടെ അക്ഷരകാലങ്ങളേയും കാണിക്കുന്ന ഒരു പട്ടികകൂടി മറുവശത്തു കൊടുത്തിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

നമ്പർ	പേരുകൾ	അംഗങ്ങൾ	പ്രധാന ജാതികൾ	സംജ്ഞകൾ	ആകെയുള്ള അക്ഷര കാലം
1	ധ്രുവം	| ○ | |	ചതുരശ്രം	| 4 ○ | 4 | 4	4+2+4+4=14
2	മഠ്യം	| ○ |	ചതുരശ്രം	| 4 ○ | 4	4+2+4=10
3	രൂപകം	○ |	ചതുരശ്രം	○ | 4	2+4=6
4	ഝംപ	| ◡ ○	മിശ്രം	| 7 ◡ ○	7+1+2=10
5	ത്രിപുട	| ○ ○	ത്ര്യശ്രം	| 3 ○ ○	3+2+2=7
6	അട	| | ○ ○	ഖണ്ഡം	| 5 | 5 ○ ○	5+5+2+2=14
7	ഏകം	|	ചതുരശ്രം	| 4	| 4 |

പ്രായേണ ഗീതം, വർണ്ണം, കൃതി, മുതലായവ ഈ താളങ്ങളിലാണ രചിക്കപ്പെട്ടുകാണുന്നത്. അതിനാൽ ജാതി ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താതെ സപ്തതാളങ്ങളുടെ പേരുകൾ പറയുമ്പോൾ പട്ടികയിൽ കൊടുത്തിട്ടുള്ള ജാതികളിൽ താളം പിടിക്കേണ്ടതാണെന്ന മനസ്സിലാക്കുക.

സപ്തതാളങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടാത്തതായി വേറൊരു താളമുണ്ട്. അതിനെ 'ചാപ്പ്' എന്ന പറയുന്നു. അക്ഷരകാലങ്ങളെ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തുന്നതിന വിരലെണ്ണാതെ അടികൾമാത്രം ക്രിയയായി ഉപയോഗിച്ചു താളംപിടിക്കുന്നതാണ് ചാപ്പുതാളം. ഇതു മൂന്നുതരത്തിലുണ്ട്.

(1) ത്രിപുടചാപ്പ്:— 7 അക്ഷരകാലം

× ×

ഉ-ം: ത കി ട ത ക ധി മി

(2) ഖണ്ഡചാപ്പ്:—അഞ്ചക്ഷരകാലം

× ×

ഉ-ം: ത ക ത കി ട

(3) രൂപകചാപ്പ് 3 അക്ഷരകാലം

× ×

ത കി ട

ത്രിപുട ചാപ്പിൽ രണ്ടാമത്തെ അടിക്കു പകരം വീച്ചു ഉപയോഗിച്ചു താളം പിടിക്കുന്നതായാൽ മിശ്രചാപ്പ് എന്ന പറയും.

× V

ഉ: തകിട തകധിമി

അഞ്ചാംപ്രകരണം

ശ്രുതിസ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ.

ഷഡ്ജാദിസപ്തസ്വരങ്ങളിൽ ഷഡ്ജം (സ) പഞ്ചമം (പ) ഇവരണ്ടും ശ്രുതിസ്ഥാപകങ്ങളായ പ്രകൃതി

×:—അടിയെയും.

V:—വീച്ചിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

സ്വരങ്ങളാകുന്നു. ഇവ രണ്ടിനെയും ശ്രുതിവാദ്യങ്ങളിൽ ധ്വനിപ്പിച്ചും അവയുടെ സഹായത്തോടുകൂടി ശാരീരനിലയെ ശരിപ്പെടുത്തിയുമാണ് പാട്ടുകൾ പാടപ്പെടുന്നത്. അതിനാൽ ഈ സ്വരങ്ങളെ ശ്രുതിസ്വരങ്ങളെന്നും, ആധാരസ്വരങ്ങളെന്നും പറയാറുണ്ട്. ആദ്യമായി പാട്ടു പഠിക്കുന്നവർ ഈ രണ്ടു സ്വരങ്ങളെയും പാടീട്ടാണ് ശാരീരനിലയെ നിർണ്ണയിക്കേണ്ടത്. പ്രാരംഭവിദ്യാർത്ഥികൾ പാടി ശീലിക്കുന്നതിനായി ഈ സ്വരങ്ങൾ ചേർത്തു രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വരിശകളെ ശ്രുതിസ്വരാഭ്യാസങ്ങളെന്നു പറയുന്നു.

ശ്രുതിസ്വരങ്ങളെ അഭ്യസിക്കുന്നതിനു ശാരീരത്തിൽ ഒരു കേന്ദ്ര (Central) ധ്വനിയെ മദ്ധ്യസ്ഥായി ഷഡ്ജമാക്കിക്കൊള്ളണം. കേന്ദ്രധ്വനി നിർണ്ണയിക്കേണ്ടത് താഴെക്കാണുംപ്രകാരമാണ്.

ശാരീരത്തിൽ ലഘുവായും നല്ല ധ്വനിയോടുകൂടിയും പാടാവുന്ന ഏറ്റവും താഴ്ന്ന സ്വരത്തെ ആദ്യമായി പിടിക്കുക. ഇതിനെ മന്ദ്രസ്ഥായി പഞ്ചമമാക്കിക്കൊണ്ട് അതിന്റെ മേൽസ്ഥായിഷഡ്ജം പാടുക. ഇവ രണ്ടും പ-സ-എന്ന ക്രമത്തിൽ കേൾക്കുന്നതാണ്. ഇവയിൽ രണ്ടാമത്തെ സ്വരമായ ഷഡ്ജത്തിനെയാണ് കേന്ദ്രസ്വരമായി വെച്ചുകൊള്ളേണ്ടത്.

മദ്ധ്യസ്ഥായി ഷഡ്ജം, മദ്ധ്യസ്ഥായി പഞ്ചമം, താരസ്ഥായി ഷഡ്ജം ഇവമൂന്നും ചേർത്താണ് ശ്രുതിസ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ സാധാരണമായി പാടിവരാറുള്ളത്. എന്നാൽ ശാരീരത്തിനു വേണ്ടുവോളം സംസ്കാരം സിദ്ധിക്കു

മെങ്കിൽ ആദ്യംമുതല്ക്കുതന്നെ മന്ദ്രസ്ഥായി പഞ്ചമംകൂടിച്ചേർത്തു ശ്രുതിസ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ പാടി ശീലിക്കേണ്ടതാണ്. മന്ദ്രസ്ഥായി പഞ്ചമംചേർന്നുള്ള ശ്രുതിസ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ താഴെ കൊടുത്തിട്ടുള്ളതു പാടി ശീലിക്കുക.

1.	സാ, -	പാ,, -	സാ,, -	പാ,,
2.	സാസാ -	പാപാ -	സാസാ -	പാപാ
3.	സാസസ -	പാ പ പ -	സാസസ	പാപപ
4.	സസസസ	പപപപ	സസസസ	പപപപ
5.	സസസസ	സസപപ	സസപപ	പപസസ

അടുത്തതായി കേന്ദ്രസ്വരത്തിൽനിന്നും ധ്വനിയെ ഉയർത്തി മദ്ധ്യസ്ഥായിപഞ്ചമം പാടുക. പിന്നീടു മന്ദ്രസ്ഥായി പഞ്ചമം മദ്ധ്യസ്ഥായി ഷഡ്ജം, മദ്ധ്യസ്ഥായി പഞ്ചമം ഈ മൂന്നു സ്വരങ്ങളിലായി താഴെ എഴുതീട്ടുള്ളവ പാടി അഭ്യസിക്കുക.

1.	സാ,,	പാ,,	സാ,,	പാ,,
2.	സാസാ	പാപാ	സാസാ	പാപാ
3.	സാസസ	പാപപ	സാസസ	പാപപ
4.	സസസസ	പപപപ	സസസസ	പപപപ
5.	സസസസ	സസപപ	സസപപ	സസപപ

ഇവയ്ക്കുശേഷം താരസ്ഥായി ഷഡ്ജം ചേർത്തു താഴെ എഴുതീട്ടുള്ള ശ്രുതിസ്വരങ്ങൾ അഭ്യസിക്കുക.

1.	സാ,,		പാ,,	സാ̇,,
	സാ̇,,		പാ,,	സാ,,
2.	സാ സാ		പാ പാ	സാ̇ സ̇,
	സാ̇ സാ̇		പാ പാ	സാ സാ
3.	സാ സ സ		പാ പ പ	സാ̇ സ̇ സ̇
	സാ̇ സ̇ സ̇		പാ പ പ	സാ സ സ
4.	സാ സ സ	സ സ പാ	സ സ പാ	സ പ സാ̇
	സാ̇ സ̇ സ̇	സ̇ സ̇ പാ	സ̇ സ̇ പാ	സ̇ പ സാ
5.	സാ സ സ	സ സ പാ	സ സ പാ	സ പ സാ̇

ആറാംപ്രകരണം.

പ്രാരംഭ സപ്തസ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ.

സ്വരങ്ങൾ ഏഴാണെന്നു വരികിലും അവയ്ക്കു 12 സ്ഥാനങ്ങളുണ്ടെന്നു രണ്ടാംപ്രകരണത്തിൽ കാണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഒരു സ്ഥായിയിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന വിവിധസ്വരങ്ങളുടെ പൂൎണ്ണമായ ജ്ഞാനം സിദ്ധിക്കണമെങ്കിൽ സപ്തസ്വരങ്ങളെ വിവിധമേളകർത്താരാഗങ്ങളിലായി അഭ്യസിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ ആദ്യമായി സ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിൽ (മേളകർത്താ നമ്പർ 15) മാത്രമേ ആരംഭിക്കാവു എന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധാർഹമാണ്. അതിനുള്ള പ്രധാന കാരണങ്ങൾ ചുവടെ വിവരിക്കാം.

പഞ്ചമം (പ) ശുദ്ധമധ്യമം (മ) ഇവ രണ്ടും ഷഡ്ജത്തിനോടു പ്രകൃത്യാ * ധ്വനിചേർച്ചയുള്ള സ്വരങ്ങളാകുന്നു. ഇവയുടെ സഹായത്തോടുകൂടിയും ലഘുവായും

* Harmony.

പിടിക്കാവുന്നസ്ഥാനങ്ങളിലാണ് മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിന്റെ സ്വരങ്ങൾ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. ഇതു് ഒന്നുകൂടി വ്യക്തമാക്കാം.

ശാരീരനിലയ്ക്കൊത്ത ഒരു കേന്ദ്രധ്വനിയെ ഷഡ്ജമാക്കി, അതിൽനിന്നും [1]ശ്രുതിയെ ക്രമേണ താഴ്ത്തുമ്പോൾ പൂൎണ്ണമായി കേൾക്കപ്പെടുന്ന അടുത്ത കുറഞ്ഞ സ്വരം കാകലിനിഷാദമാണ്. അപ്രകാരംതന്നെ ഷഡ്ജത്തിൽനിന്നും ശ്രുതിയെ ക്രമേണ ഉയർത്തുമ്പോൾ അടുത്തു പൂൎണ്ണമായി കേൾക്കപ്പെടുന്നതു ശുദ്ധഋഷഭമായിരിക്കും. ഇതുപോലെ മന്ദ്രസ്ഥായി പഞ്ചമത്തിൽനിന്നും ശ്രുതിയെ ക്രമേണ ഉയർത്തുകയും മദ്ധ്യസ്ഥായി മദ്ധ്യമത്തിൽ നിന്നും ക്രമേണ താഴ്ത്തുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ യഥാക്രമം ശുദ്ധധൈവതവും അന്തരഗാന്ധാരവും കേൾക്കുന്നതാണ്.

പ̣	ധ̣			നി̣	കേന്ദ്ര സ	രി			ഗ	മ
	ശു			കാ		ശു			അ	ശു

ഇങ്ങനെ അല്പമായ ഉച്ചനീചത്വങ്ങളാൽ ലഭിക്കുന്നവയും പൂൎണ്ണമായി കേൾക്കുന്നവയുമായ ധ്വനികളത്രെ മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിന്റെ സ്വരങ്ങൾ.

2. മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ [2]ഇടയുള്ള സ്വരങ്ങളും ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ഇടയുള്ള സ്വരങ്ങളും ഉണ്ടെന്നുള്ളതു് ശ്രദ്ധാർഹമാണ്.

സരി, ഗമ, പധ, നിസ ഇവ ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയ ഇടയുള്ള സ്വരസമൂഹങ്ങളും രിഗ, ധനി ഇവ ഏറ്റവും കൂടിയ ഇടയുള്ള സ്വരസമൂഹങ്ങളുമാകുന്നു.

പട്ടിക നോക്കുക.

1 Pitch.
2 Interval.

പൂൎവ്വാംഗം.	സ	×
	ശു. രി.	×
	ച. രി.	
	ഷ. രി.	
	ശു. ഗാ.	
	സാ. ഗാ.	
	അ. ഗാ.	×
	ശു. മ.	×
	പ്ര. മ.	
ഉത്തരാംഗം.	പ.	×
	ശു. ധ.	×
	ച. ധ.	
	ഷ. ധ.	
	ശു. നി.	
	കൈ. നി.	
	കാ. നി.	×
	സ്.	×

അതിനാൽ സ്വരങ്ങളുടെ ഉയൎച്ച താഴ്ചകളെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിന്റെ സ്വരസമൂഹങ്ങൾ വളരെ പ്രയോജനപ്പെടും.

3. പൂൎവ്വാംഗത്തിലും ഉത്തരാംഗത്തിലും സ്വരങ്ങളുടെ സ്ഥാനം *ഒരേ മാതിരിയിലാണെന്നു പട്ടിക നോക്കിയാൽ വ്യക്തമാകും.

× ഈ അടയാളം മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിന്റെ സ്വരസ്ഥാനങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പട്ടികയിൽനിന്നു അവയുടെ ഇട നോക്കി മനസ്സിലാക്കുക.

* Symmetrical.

പൂൎവ്വാംഗം. സ രി ഗ മ	ഇടകളുടെ പരിമാണം.	ഉത്തരാംഗം. പ ധ നി സ്
സരി	ഏററവും കുറഞ്ഞതു്.	പ ധ
രിഗ	ഏററവും കൂടിയതു്.	ധ നി
ഗമ	ഏററവും കുറഞ്ഞതു്.	നി സ്

ഈ കാരണങ്ങളാൽ പ്രാരംഭസ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ സാധകം ചെയ്യുന്നതിനു മായാമാളവഗൌളരാഗം ഏററവും വിശേഷപ്പെട്ടതാണെന്നു സിദ്ധമാകുന്നുണ്ടല്ലോ.

ഇതിൽ കൊടുത്തിട്ടുള്ള സ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ ആദ്യമായി മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിൽ പാടി ശീലിച്ചതിൽപിന്നീടു ഹനുമത്തോടി (8), ഖരഹരപ്രിയ (22), ഹരികാംബോജി (28), ധീരശങ്കരാഭരണം (29) എന്നീ പ്രധാനപൂൎവ്വാംഗമേളകൎത്താരാഗങ്ങളിലും യഥാക്രമം പാടി അഭ്യസിക്കണം.

ഹനുമത്തോടി (8) :—മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിലുള്ള അന്തരഗാന്ധാരം, കാകലിനിഷാദം എന്നീ സ്വരങ്ങളുടെ അടുത്ത കീഴ്സ്ഥാനത്തിലാണു ഹനുമത്തോടിരാഗത്തിലുള്ള സാധാരണഗാന്ധാരവും കൈശികി നിഷാദവും സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു്. അതിനാൽ മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിന്റെ സ്വരസ്ഥാനങ്ങൾ നല്ലതിൻവണ്ണം മനസ്സിലായതിൽ പിന്നീടു അതിലെ അന്തരഗാന്ധാരത്തിന്റെയും കാകലിനിഷാദത്തിന്റെയും സ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നു ശ്രുതികളെ ക്രമമായി താഴ്ത്തി അവയുടെ അടുത്തസ്വരങ്ങളെ പിടിക്കുക. അപ്പോൾ ഹനുമത്തോടി രാഗമായി.

സ രി ഗ മ പ ധ നി സ്

(ശു.) (സാ.) (ശു.) (ശു.) (കൈ.)

ഖരഹരപ്രിയ (22):— ഹനുമത്തോടിരാഗത്തിലുള്ള ശുദ്ധഋഷഭം, ശുദ്ധധൈവതം എന്നീ സ്വരങ്ങൾക്കു അടുത്തമുകളിലുള്ള സ്വരങ്ങളാണ് ഖരഹരപ്രിയരാഗത്തിലെ ചതുഃശ്രുതി ഋഷഭവും ചതുഃശ്രുതി ധൈവതവും. അതിനാൽ ഹനുമത്തോടി രാഗംപാടി അഭ്യസിച്ചതിൽപിന്നീടു ശുദ്ധഋഷഭത്തിൻെറയും ശുദ്ധധൈവതത്തിൻെറയും സ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നും ശ്രുതികളെ അടുത്തസ്വരങ്ങളിൽ ഉയൎത്തി പാടുന്നതായാൽ ഖരഹരപ്രിയ ആകും.

സ രി ഗ മ പ ധ നി സ്

(ച) (സാ.) (ശു.) (ച.) (കൈ,

ഹരികാംബോജി (28):— ഖരഹരപ്രിയയ്ക്കുള്ള സ്വരങ്ങളിൽ സാധാരണ ഗാന്ധാരത്തിനുപകരം അന്തരഗാന്ധാരം പിടിക്കുന്നതായാൽ ഹരികാംബോജി രാഗമാകും.

സ രി ഗ മ പ ധ നി സ്

(ച.) (അ.) (ശു.) (ച.) (കൈ.)

ധീരശങ്കരാഭരണം (29)— ഹരികാംബോജിരാഗത്തിലുള്ള കൈശികിനിഷാദത്തിനുപകരം കാകലിനിഷാദം പിടിക്കുന്നതായാൽ ധീരശങ്കരാഭരണരാഗമാകും.

സ രി ഗ മ പ ധ നി സ്

(ച.) (അ.) (ശു.) (ച.) (കാ.)

ഇപ്രകാരം പൂൎവാംഗമേളചക്രത്തിലുൾപ്പെട്ട പ്രധാന രാഗങ്ങളിൽ സപ്തസ്വരങ്ങൾ പാടി അഭ്യസിച്ചതിൽ പിന്നീടു ഉത്തരാംഗ മേളത്തിലുൾപ്പെട്ട പ്രതിമധ്യമംചേൎന്ന രാഗങ്ങളിൽ പാടിശീലിക്കുക. പ്രതിമധ്യമംചേൎത്ത

സപ്തസ്വരങ്ങളെ അഭ്യസിക്കുന്നതിനു മുൻപായി പ്രതിമധ്യമത്തെ മാത്രം പ്രത്യേകമായി പാടി ശീലിക്കണം.

പ്രതിമധ്യമത്തിൻെറ ശരിയായ സ്ഥാനമേതു? അതു് എങ്ങനെനിൎണ്ണയിക്കാം.? ശുദ്ധമധ്യമത്തിനും പഞ്ചമത്തിനും ഇടയ്ക്കുള്ള സ്വരമാണ് *പ്രതിമധ്യമം. ആദ്യമായിമധ്യസ്ഥായി പഞ്ചമസ്വരത്തിനെ നല്ല ധ്വനിയോടുകൂടി പാടുക. പിന്നീടു പഞ്ചമത്തിൽനിന്നും ശ്രുതിയെ ക്രമമായി താഴ്ത്തുക. അപ്പോൾ ശുദ്ധമധ്യമത്തിൽ നിന്നും കൂടിയും പഞ്ചമത്തിൽനിന്നും കുറഞ്ഞും പൂൎണ്ണമായും, ശുദ്ധ ഋഷഭത്തിനോടു് ഒരുമിച്ചു ധ്വനിക്കുമ്പോൾ മനോരഞ്ജകമായും കേൾക്കപ്പെടുന്ന ധ്വനി ഏതാണോ അതുതന്നെയാണ് പ്രതിമധ്യമമെന്നു മനസ്സിലാക്കുക. ഇപ്രകാരം പ്രതിമധ്യമത്തിൻെറ സ്ഥാനം നല്ലതിൻവണ്ണം മനസ്സിലായതിൽപിന്നീടു അതുചേൎന്ന താഴെ എഴുതീട്ടുള്ള രാഗങ്ങളിൽ സപ്തസ്വരങ്ങളെ അഭ്യസിക്കുക.

1. കാമവൎദ്ധിനി— 15-ാമത്തെ മേളകൎത്താരാഗമായ മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിൽ ശുദ്ധമധ്യമം മാററി പ്രതിമധ്യമം ഉപയോഗിക്കുന്നതായാൽ അതു 51-ാമത്തെ മേളകൎത്താരാഗമായ കാമവൎദ്ധിനിയാകും.

സ രി ഗ മ പ ധ നി സ്

(ശു.) (അ.) (പ്ര.) (ശു.) (കാ.)

---

* ഉത്തരഇൻഡ്യയിൽ സംഗീതസമ്പ്രദായത്തിലും പാശ്ചാത്യസംഗീതസമ്പ്രദായത്തിലും ഇതിനു യഥാക്രമം 'കോമള്', F Sharp എന്നു പേരുകൾ പറയുന്നു.

മേചകല്യാണി—29-ാമത്തെ മേളരാഗമായ ധീരശങ്കരാഭരണത്തിൽ ശുദ്ധമദ്ധ്യമം മാറ്റി പ്രതിമദ്ധ്യമം ഉപയോഗിക്കുന്നതായാൽ 65-ാമത്തെ മേളമായ മേചകല്യാണി രാഗമാകും.

സ്വരങ്ങളുടെ കാലദൈർഘ്യം.

കാലദൈർഘ്യമനുസരിച്ചു സ്വരങ്ങളെ ഹ്രസ്വം, ദീർഘം എന്നു രണ്ടായി തരംതിരിക്കാം.

ഉ:-സ—രി—ഗ ഇത്യാദി ഹ്രസ്വസ്വരങ്ങൾ; സാ—രീ—ഗാ ഇത്യാദി ദീർഘസ്വരങ്ങൾ; സംഗീതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സാധാരണമായി സ്വരങ്ങളുടെ കാലദൈർഘ്യത്തെ (, ;) എന്നീ അടയാളങ്ങൾകൊണ്ടു രേഖപ്പെടുത്താറുണ്ടു്. ഇവയെ താഴെ ഉദാഹരിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

സ്വരങ്ങൾ.		അവയ്ക്കുള്ള അക്ഷരകാലം
സ	ഹ്രസ്വം	ഒരക്ഷരകാലം
സാ	ദീർഘം	രണ്ടു ”
സാ, (സ;)	ടി	മൂന്നു ”
സാ,, (സാ;)	ടി	നാലു ”

താഴെ എഴുതീട്ടുള്ള സ്വരങ്ങളുടെ മുകളിൽ ഒരു വരയുള്ളതു് ദ്വിതീയ (രണ്ടാം) കാലത്തേയും രണ്ടു വരയുള്ളതു തൃതീയ (മൂന്നാം) കാലത്തേയും മൂന്നു വരയുള്ളതു് ചതുർത്ഥ (നാലാം) കാലത്തേയും സൂചിപ്പിക്കുന്നതാണു്. ഒരു സ്വരത്തിന്റെ കാലദൈർഘ്യം രണ്ടാംകാലത്തിൽ പകുതിയും മൂന്നാംകാലത്തിൽ കാൽഭാഗവും നാലാംകാലത്തിൽ അരക്കാൽ പങ്കമായി മാറുന്നു. അപ്പോൾ ഒന്നാംകാലത്തിൽ

ഒരു മാത്രയ്ക്കു ഒരു സ്വരം വരുന്നതായാൽ രണ്ടാംകാലത്തിൽ അതേ മാത്രയ്ക്കു് രണ്ടു സ്വരങ്ങളും മൂന്നാംകാലത്തിൽ നാലു സ്വരങ്ങളും നാലാംകാലത്തിൽ എട്ടു സ്വരങ്ങളും സമകാലദൈർഘ്യത്തോടുകൂടി വരുന്നതാണു്.

മാത്ര	കാലം	സ്വരങ്ങൾ	ഓരോ സ്വരത്തിന്റെയും കാലദൈർഘ്യം
ഒരുമാത്ര	ഒന്നാംകാലം	സ	1 മാത്ര
ടി	രണ്ടാം ”	സ സ	½ ”
ടി	മൂന്നാം ”	സ സ സ സ	¼ ”
ടി	നാലാം ”	സസസസസസസസ	⅛ ”

താഴെ എഴുതീട്ടുള്ള സ്വരാഭ്യാസങ്ങളെ കൈയ്യിൽ താളമിട്ടു മായാമാളവഗൗളരാഗത്തിൽ പാടി ശീലിക്കുക.

ഒന്നാംകാലം * താളം ആദി.

രണ്ടാവർത്തങ്ങൾ	I_4	O	O
	സാ ” രീ ” ഗാ ” മാ ”	പാ ” ധാ ”	നീ ” സ്സാ ”
	സ്സാ ” നീ ” ധാ ” പാ ”	മാ ” ഗാ ”	രീ ” സാ ”

രണ്ടാംകാലം

രണ്ടാവർത്തങ്ങൾ	I_4	O	O
	സാരീ ഗാമാ പാധാ നീസ്സാ	സ്സാനീ ധാപാ	മാഗാ രീസാ
	സാരീ ഗാമാ പാധാ നീസ്സാ	സ്സാനീ ധാപാ	മാഗാ രീസാ

* ചതുരശ്രജാതി ത്രിപുടയെ 'ആദി' എന്നു പറയുന്നു.

ഒന്നും രണ്ടും കാലങ്ങളിൽ സ്വരങ്ങളെ നല്ലതിൻവണ്ണം പാടി അഭ്യസിച്ചതിൽ പിന്നീട് മൂന്നും നാലും കാലങ്ങളിൽ പാടി അഭ്യസിക്കേണ്ടതാണ്.

മൂന്നാം കാലം.

	I'				O		O	
രണ്ടാവർത്തങ്ങൾ	സരിഗമ	പധനിസ	സനിധപ	മഗരിസ	സരിഗമ	പധനിസ	സനിധപ	മഗരിസ
	സരിഗമ	പധനിസ	സനിധപ	മഗരിസ	സരിഗമ	പധനിസ	സനിധപ	മഗരിസ

നാലാം കാലം.

	I'		O	O
രണ്ടാവർത്തങ്ങൾ	x സരിഗമ പധനിസ	1 സനിധപ മഗരിസ	x സരിഗമ പധനിസ	x സരിഗമ പധനിസ
	2 സരിഗമ പധനിസ	3 സനിധപ മഗരിസ	v സനിധപ മഗരിസ	v സനിധപ മഗരിസ
രണ്ടാവർത്തങ്ങൾ	x സരിഗമ പധനിസ	1 സനിധപ മഗരിസ	x സരിഗമ പധനിസ	x സരിഗമ പധനിസ
	2 സരിഗമ പധനിസ	3 സനിധപ മഗരിസ	v സനിധപ മഗരിസ	v സനിധപ മഗരിസ

ഏഴാം പ്രകരണം.

സ്വരാവലി.

വിവിധ സ്വരങ്ങളുടെ സ്ഥാനങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാകുന്നതിനും സ്വരങ്ങളെ ശ്രുദ്ധമായി പാടുന്നതിനും സ്വരാവലി ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട അഭ്യാസമാകുന്നു. സ്വരാവലിയെ ആദ്യമായി മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിൽ പാടി അഭ്യസിക്കുക. അതിൻെറ ശേഷം പ്രധാന മേളകർത്താരാഗങ്ങളിലും പാടി അഭ്യസിക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം സ്വരങ്ങളെ വിവിധമേളകർത്താരാഗങ്ങളിൽ പാടി അഭ്യസിക്കുന്നതായാൽ സ്വരസ്ഥാനങ്ങൾ നല്ലതിൻവണ്ണം മനസ്സിലുറയ്ക്കുന്നതും തന്മൂലം സ്വരജ്ഞാനം വേണ്ടുവോളം പുഷ്ടിപ്പെടുന്നതുമാണ്. ഒരു രാഗത്തിൻെറ സ്വരങ്ങളെ ശ്രുദ്ധമായി പാടുന്നതിനു വേണ്ട കെല്പുണ്ടായതിൻെറ ശേഷമേ അടുത്ത രാഗം ആരംഭിക്കാവൂ.

പാടുന്നതു സുസ്വരമായും നല്ല ധ്വനിയോടുകൂടിയുമായിരിക്കണം. സ്വരാവലിയെ പ്രഥമ, ദ്വിതീയ തൃതീയ കാലങ്ങളിൽ കൈയ്യിൽ താളമിട്ടു പാടി അഭ്യസിക്കേണ്ടതാണ്.

അഭ്യാസങ്ങൾ. ആദിതാളം.

1.	സരി-സരി-സരിഗമ	സരിഗമ-	പധനിസ
	സനി-സനി-സനിധപ	സനിധപ-	മഗരിസ
2.	സരിഗ-സരിഗ-സരി	സരിഗമ-	പധനിസ
	സനിധ-സനിധ-സനി	സനിധപ	മഗരിസ
3.	സരിഗമ-സരിഗമ	സരിഗമ	പധനിസ
	സനിധപ-സനിധപ	സനിധപ	മഗരിസ

4.	സരിഗമപാ-സരി	സരിഗമ	പധനിസ്
	സ്നിധപമാ-സ്നി	സ്നിധപ	മഗരിസ
5.	സരിഗമപധ-സരി	സരിഗമ	പധനിസ്
	സ്നിധപമഗ-സ്നി	സ്നിധപ	മഗരിസ
6.	സരിഗമ-പധനി	സരിഗമ	പധനിസ്
	സ്നിധപ-മഗരി	സ്നിധപ	മഗരിസ
7.	സരിഗമ-പമഗരി	സരിഗമ	പധനിസ്
	സ്നിധപ-മപധനി	സ്നിധപ	മഗരിസ
8.	സരിഗമ-പമധപ	സരിഗമ	പധനിസ്
	സ്നിധപ-മപഗമ	സ്നിധപ	മഗരിസ
9.	സരിഗമ-രിഗമപ	സരിഗമ	പധനിസ്
	സ്നിധപ-നിധപമ	സ്നിധപ	മഗരിസ
10.	മഗരിസ-പമഗരി	സരിഗമ	പധനിസ്
	പധനിസ്-മപധനി	സ്നിധപ	മഗരിസ
11.	ഗരിസ-മഗരി-പമ	സരിഗമ	പധനിസ്
	ധനിസ്-പധനി-മപ	സ്നിധപ	മഗരിസ
12.	രിസ-ഗരി-മഗ-പമ	സരിഗമ	പധനിസ്
	നിസ്-ധനി പധ മപ	സ്നിധപ	മഗരിസ

എട്ടാംപ്രകരണം.

ജണ്ടവരിശകൾ.

പ്രാരംഭസ്വരാഭ്യാസങ്ങളിൽ ജണ്ടവരിശകൾ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടവയാകുന്നു. ജണ്ടസ്വരങ്ങളിൽ ഒരു സ്വരംതന്നെ ഒന്നിലധികംപ്രാവശ്യം ചേർന്നുവരുന്നതും, അവ സ്ഫുരിച്ചു കേൾക്കേണ്ടതുമാണ്.

ഉ—ം സസ = സ്സ

സാസസ = സാസ്സസ്സ

സസാസ = സസ്സാസ്സ

ജണ്ടസ്വരങ്ങളെ വിളംബിത, മദ്ധ്യ, ദ്രുതകാലങ്ങളിൽ പാടി പഠിക്കണം. ഇവയെ അകാര ഇകാരാദികളിൽ പാടി ശീലിക്കുന്നതായാൽ കണ്ഠത്തിനു നല്ല തെളിവുണ്ടാകുന്നതും തന്മൂലം ഗാനവർണ്ണങ്ങളെ ത്രികാലങ്ങളിലും ലഘുവായി പാടാൻ സാധിക്കുന്നതുമാണ്. സ്വരജ്ഞാനം ദൃഢപ്പെടുന്നതിനു ജണ്ടസ്വരങ്ങളെ പ്രധാനമേളകർത്താരാഗങ്ങളിൽ അഭ്യസിക്കണം.

അഭ്യാസങ്ങൾ.

1.	സസരിരി ഗഗമമ	പപ ധധ	നിനി സ്സ്
	സ്സ് നിനി ധധപപ	മമ ഗഗ	രിരി സസ
2.	സസരിരിഗ ഗമമ	രിരി ഗഗ	മമ പപ
	ഗഗമമ പപധധ	മമ പപ	ധധ നിനി
	പപധധ നിനിസ്സ്	സ്സ് നിനി	ധധ പപ
	നിനിധധ പപമമ	ധധ പപ	മമ ഗഗ
	പപമമ ഗഗരിരി	മമ ഗഗ	രിരി സസ
3.	സസരിരി ഗഗരിരി	സസ രിരി	ഗഗ മമ
	രിരിഗഗ മമഗഗ	രിരിഗഗ	മമപപ
	ഗഗമമ പപമമ	ഗഗമമ	പപധധ
	മമപപ ധധപപ	മമപപ	ധധനിനി
	പപധധ നിനിധധ	പപധധ	നിനിസ്സ്
	സ്സ്നിനി ധധനിനി	സ്സ്നിനി	ധധപപ
	നിനിധധ പപധധ	നിനിധധ	പപമമ

ധധപപ മമപപ	ധധപപ	മമഗഗ
പപമമ ഗഗമമ	പപമമ	ഗഗരിരി
മമഗഗ രിരിഗഗ	മമഗഗ	രിരിസസ
4. സസസ രിരിരി ഗഗ	സസരിരി	ഗഗമമ
രിരിരി ഗഗഗ മമ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗഗഗ മമമ പപ	ഗഗമമ	പപധധ
മമമ പപപ ധധ	മമപപ	ധധനിനി
പപപ ധധധ നിനി	പപധധ	നിനിസ്സ്
സ്സ്സ് നിനിനി ധധ	സ്സ്നിനി	ധധപപ
നിനിനി ധധധ പപ	നിനിധധ	പപമമ
ധധധ പപപ മമ	ധധപപ	മമഗഗ
പപപ മമമ ഗഗ	പപമമ	ഗഗരിരി
മമമ ഗഗഗ രിരി	മമഗഗ	രിരിസസ
5. സാസ രിരി ഗഗ	സസരിരി	ഗഗമമ
രി,രി ഗാഗ മമ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗാഗ മാമ പപ	ഗഗമമ	പപധധ
മാമ പാപ ധധ	മമപപ	ധധനിനി
പാപ ധാധ നിനി	പപധധ	നിനിസ്സ്
സ്സാസ് നീനി ധധ	സ്സ്നിനി	ധധപപ
നീനി ധാധ പപ	നിനിധധ	പപമമ
ധാധ പാപ മമ	ധധപപ	മമഗഗ
പാപ മാമ ഗഗ	പപമമ	ഗഗരിരി
മാമ ഗാഗ രിരി	മമഗഗ	രിരിസസ
6. സസാ രിരി, ഗഗ	സസരിരി	ഗഗമമ
രിരി, ഗഗ, മമ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗഗ, മമ, പപ	ഗഗമമ	പപധധ

മമാ പപാ ധധ	മമപപ	ധധനിനി
പപാ ധധാ നിനി	പപധധ	നിനിസ്സ്
സ്സാ നിനി, ധധ	സ്സ്നിനി	ധധപപ
നിനീ ധധാ പപ	നിനിധധ	പപമമ
ധധാ പപാ മമ	ധധപപ	മമഗഗ
പപാ മമാ ഗഗ	പപമമ	ഗഗരിരി
മമാ ഗഗാ രിരി	മമഗഗ	രിരിസസ
7. സസരി സസരി സരി	സസരിരി	ഗഗമമ
രിരിഗ രിരിഗ രിഗ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗഗമ ഗഗമ ഗമ	ഗഗമമ	പപധധ
മമപ മമപ മപ	മമപപ	ധധനിനി
പപധ പപധ പധ	പപധധ	നിനിസ്സ്
സ്സ്നി സ്സ്നി സ്നിസ്സ്നിനി		ധധപപ
നിനിധ നിനിധ നിധ	നിനിധധ	പപമമ
ധധപ ധധപ ധപ	ധധപപ	മമഗഗ
പപമ പപമ പമ	പപമമ	ഗഗരിരി
മമഗ മമഗ മഗ	മമഗഗ	രിരിസസ
8. സസ രിരിഗ സരിഗ	സസരിരി	ഗഗമമ
രിരി ഗഗമ രിഗമ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗഗ മമപ ഗമപ	ഗഗമമ	പപധധ
മമ പപധ മപധ	മമപപ	ധധനിനി
പപ ധധനി പധനി	പപധധ	നിനിസ്സ്-
സ്സ് നിനിധ സ്നിധ	സ്സ്നിനി	ധധപപ
നിനി ധധപ നിധപ	നിനിധധ	പപമമ
ധധ പപമ ധപമ	ധധപപ	മമഗഗ

പപ മമഗ പമഗ	പപമമ	ഗഗരിരി
മമ ഗഗരി മഗരി	മമഗഗ	രിരിസസ
9. സരിഗമ രിഗസരി	സസരിരി	ഗഗമമ
രിപമപ ഗമരിഗ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗധപധ മപഗമ	ഗഗമമ	പപധധ
മനിധനി പധമപ	മമപപ	ധധനിനി
പസ്നിസ് ധനിപധ	പപധധ	നിനിസ്സ്
സ്പധപ നിധസ്നി	സ്സ്നിനി	ധധപപ
നിമപമ ധപനിധ	നിനിധധ	പപമമ
ധഗമഗ പമധപ	ധധപപ	മമഗഗ
പരിഗരി മഗമപ	പപമമ	ഗഗരിരി
മസരിസ ഗരിമഗ	മമഗഗ	രിരിസസ
10. സരിസഗ സമഗരി	സസരിരി	ഗഗമമ
രിഗരിമ രിപമഗ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗമഗപ ഗധപമ	ഗഗമമ	പപധധ
മപമധ മനിധപ	മമപപ	ധധനിനി
പധപനി പസ്നിധ	പപധധ	നിനിസ്സ്
സ്നിസ്ധ സ്പധനി	സ്സ്നിനി	ധധപപ
നിധനിപ നിമപധ	നിനിധധ	പപമമ
ധപധമ ധഗമപ	ധധപപ	മമഗഗ
പമപഗ പരിഗമ	പപമമ	ഗഗരിരി
മഗമരി മസരിഗ	മമഗഗ	രിരിസസ
11. സസസ രിരിസ രിരി	സസരിരി	ഗഗമമ
രിരിരി ഗഗരി ഗഗ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗഗഗ മമഗ മമ	ഗഗമമ	പപധധ

മമമ പപമ പപ	മമപപ	ധധനിനി
പപപ ധധപ ധധ	പപധധ	നിനിസ്സ്
സ്സ്സ് നിനിസ് നിനി	സ്സ്നിനി	ധധപപ
നിനിനി ധധനി ധധ	നിനിധധ	പപമമ
ധധധ പപധ പപ	ധധപപ	മമഗഗ
പപപ മമപ മമ	പപമമ	ഗഗരിരി
മമമ ഗഗമ ഗഗ	മമഗഗ	രിരിസസ
12. സരിഗ സരിഗ സരി	സസരിരി	ഗഗമമ
രിഗമ രിഗമ രിഗ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗമപ ഗമപ ഗമ	ഗഗമമ	പപധധ
മപധ മപധ മപ	മമപപ	ധധനിനി
പധനി പധനി പധ	പപധധ	നിനിസ്സ്
സ്നിധ സ്നിധ സ്നി	സ്സ്നിനി	ധധപപ
നിധപ നിധപ നിധ	നിനിധധ	പപമമ
ധപമ ധപമ ധപ	ധധപമ	മമഗഗ
പമഗ പമഗ പമ	പപമമ	ഗഗരിരി
മഗരി മഗരി മഗ	മമഗഗ	രിരിസസ
13. സസരിസ ഗരിമഗ	സസരിരി	ഗഗമമ
രിരിഗരി മഗപമ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗഗമഗ പമധപ	ഗഗമമ	പപധധ
മമപമ ധപനിധ	മമപപ	ധധനിനി
പപധപ നിധസ്നി	പപധധ	നിനിസ്സ്
സ്സ്നിസ് ധനിപധ	സ്സ്നിനി	ധധപപ
നിനിധനി പധമപ	നിനിധധ	പപമമ
ധധപധ മപഗമ	ധധപപ	മമഗഗ

പപമപ ഗമരിഗ	പപമമ	ഗഗരിരി
മമഗമ രിഗസരി	മമഗഗ	രിരിസസ

14.

മമഗഗ രിരിഗഗ	സസരിരി	ഗഗമമ
പപമമ ഗഗമമ	രിരിഗഗ	മമപപ
ധധപപ മമപപ	ഗഗമമ	പപധധ
നിനിധധ പപധധ	മമപപ	ധധനിനി
സ്സ്നിനി ധധനിനി	പപധധ	നിനിസ്സ്
പപധധ നിനിധധ	സ്സ്നിനി	ധധപപ
മമപപ ധധപപ	നിനിധധ	പപമമ
ഗഗമമ പപമമ	ധധപപ	മമഗഗ
രിരിഗഗ മമഗഗ	പപമമ	ഗഗരിരി
സസരിരി ഗഗരിരി	മമഗഗ	രിരിസസ

15.

സാസ രീരി സസ	രീരിസ	രിരിഗഗ
രീരി ഗാഗ രിരി	ഗാഗരി	ഗഗമമ
ഗാഗ മാമ ഗഗ	മാമഗ	മമപപ
മാമ പാപ മമ	പാപമ	പപധധ
പാപ ധാധ പപ	ധാധപ	ധധനിനി
ധാധ നീനി ധധ	നീനിധ	നിനിസ്സ്
സ്സാസ് നീനി സ്സ്	നീനിസ്	നിനിധധ
നീനി ധാധ നിനി	ധാധനി	ധധപപ
ധാധ പാപ ധധ	പാപധ	പപമമ
പാപ മാമ പപ	മാമപ	മമഗഗ
മാമ ഗാഗ മമ	ഗാഗമ	ഗഗരിരി
ഗാഗ രീരി ഗഗ	രീരിഗ	രിരിസസ

16.

സസ രിരീഗ രിരി	ഗഗാമ	ഗഗരിരി
*സസ രിരീഗ രിഗ	സസരിരി	ഗഗമമ
രിരി ഗഗാമ ഗഗ	മമാപ	മമഗഗ
രിരി ഗഗാമ ഗമ	രിരിഗഗ	മമപപ
ഗഗ മമാപ മമ	പപാധ	പപമമ
ഗഗ മമാപ മപ	ഗഗമമ	പപധധ
മമ പപാധ പപ	ധധാനി	ധധപപ
മമ പപാധ പധ	മമപപ	ധധനിനി
പപ ധധാനി ധധ	നിനീസ	നിനിധധ
പപ ധധാനി ധനി	പപധധ	നിനിസ്സ്
സ്സ് നിനീധ നിനി	ധധാപ	ധധനിനി
സ്സ് നിനീധ നിധ	സ്സ്നിനി	ധധപപ
നിനി ധധാപ ധധ	പപാമ	പപധധ
നിനി ധധാപ ധപ	നിനിധധ	പപമമ
ധധ പപാമ പപ	മമാഗ	മമപപ
ധധ പപാമ പമ	ധധപപ	മമഗഗ
പപ മമാഗ മമ	ഗഗാരി	ഗഗമമ
പപ മമാഗ മഗ	പപമമ	ഗഗരിരി
മമ ഗഗാരി ഗഗ	രിരീസ	രിരിഗഗ
മമ ഗഗാരി ഗരി	മമഗഗ	രിരിസസ

---

* രണ്ടാമത്തിലും തുടങ്ങുന്ന വരികൾ രണ്ടുവീതങ്ങളിലായി ചേർത്ത് പാടേണ്ടവയാകുന്നു. ഇതിൽ ബ്രാക്കറ്റുകൊണ്ട് മനസ്സിലാക്കുക.

ഒൻപതാംപ്രകരണം

വക്രവരിശകൾ.

ആരോഹണാവരോഹണങ്ങളിൽ സ്വരങ്ങൾ ക്രമാനുസരണം ഉയൎന്നും താഴ്ന്നും വരുന്നവ ശുദ്ധവരിശകളും അല്ലാത്തവ വക്രവരിശകളുമാകുന്നു.

ഉം:— ശുദ്ധവരിശകൾ.

ആ:—സരിഗമ രിഗമപ സരിഗമ പധനിസ്

അവ:—സ്നിധപ നിധപമ സ്നിധപ മഗരിസ

വക്രവരിശകൾ.

ഉം:—ആ: സമഗമ രിഗസരി സമഗരി സരിഗമ

അവ: സ്പധപ നിധസ്നി സ്പധനി സ്നിധപ

ഈ വരിശകളുടെ അഭ്യാസംകൊണ്ടു സ്വരങ്ങളെ അതാതു സ്ഥാനങ്ങളിൽ ശുദ്ധമായും, ധ്വനികളെ വേണ്ടുവോളം ഉയൎത്തിയും താഴ്ത്തിയും പാടുന്നതിനുവേണ്ട പാടവം സിദ്ധിക്കും. ഇവയെ ആദ്യമായി വിളംബിതകാലത്തിൽ അപസ്വരം കൂടാതെ പാടുന്നതിനു സാധിച്ചാൽ മദ്ധ്യമ, ദ്രുതകാലങ്ങളിൽ പാടി പഠിക്കാം.

1.	സമഗരി	സരി	ഗമ
	രിപമഗ	രിഗ	മപ
	ഗധപമ	ഗമ	പധ
	മനിധപ	മപ	ധനി
	പസ്നിധ	പധ	നിസ്
	സ്പധനി	സ്നി	ധപ
	നിമപധ	നിധ	പമ
	ധഗമപ	ധപ	മഗ
	പരിഗമ	പമ	ഗരി
	മസരിഗ	മഗ	രിസ

2.	മഗരിഗ	സരി	ഗമ
	പമഗമ	രിഗ	മപ
	ധപമപ	ഗമ	പധ
	നിധപധ	മപ	ധനി
	സ്നിധനി	പധ	നിസ്
	പധനിധ	സ്നി	ധപ
	മപധപ	നിധ	പമ
	ഗമപമ	ധപ	മഗ
	രിഗമഗ	പമ	ഗരി
	സരിഗരി	മഗ	രിസ

3.	സമഗമ രിഗസരി	സമഗരി	സരിഗമ
	രിപമപ ഗമരിഗ	രിപമഗ	രിഗമപ
	ഗധപധ മപഗമ	ഗധപമ	ഗമപധ
	മനിധനി പധമപ	മനിധപ	മപധനി
	പസ്നിസ് ധനിപധ	പസ്നിധ	പധനിസ്
	സ്പധപ നിധസ്നി	സ്പധനി	സ്നിധപ
	നിമപമ ധപനിധ	നിമപധ	നിധപമ
	ധഗമഗ പമധപ	ധഗമപ	ധപമഗ
	പരിഗരി മഗപമ	പരിഗമ	പമഗരി
	മസരിസ ഗരിമഗ	മസരിഗ	മഗരിസ

4.	സരിസഗ രിഗമഗ	സഗരിഗ	സരിഗമ
	രിഗരിമ ഗമപമ	രിമഗമ	രിഗമപ
	ഗമഗപ മപധപ	ഗപമപ	ഗമപധ
	മപമധ പധനിധ	മധപധ	മപധനി
	പധപനി ധനിസ്നി	പനിധനി	പധനിസ്

സ്നിസ്ധ നിധപധ   സ്ധനിധ   സ്നിധപ
നിധനിപ ധപമപ   നിപധപ   നിധപമ
ധപധമ പമഗമ   ധമപമ   ധപമഗ
പമപഗ മഗരിഗ   പഗമഗ   പമഗരി
മഗമരി ഗരിസരി   മരിഗരി   മഗരിസ
5. സഗസ രിഗരി മഗ   സമരിഗ   സരിഗമ
രിമരി ഗമഗ പമ   രിപഗമ   രിഗമപ
ഗപഗ മപമ ധപ   ഗധമപ   ഗമപധ
മധമ പധപ നിധ   മനിപധ   മപധനി
പനിപ ധനിധ സ്നി   പസ്ധനി   പധനിസ്
സ്ധസ് നിധനി പധ   സ്പനിധ   സ്നിധപ
നിപനി ധപധ മപ   നിമധപ   നിധപമ
ധമധ പമപ ഗമ   ധഗപമ   ധപമഗ
പഗപ മഗമ രിഗ   പരിമഗ   പമഗരി
മരിമ ഗരിഗ സരി   മസഗരി   മഗരിസ

പത്താംപ്രകരണം.

ഹെച്ചുസ്ഥായി, തഗ്ഗുസ്ഥായി വരിശകം.

മിക്ക സംഗീതകവനങ്ങളിലും ഹെച്ചു (താര) സ്ഥായിയിലും, തഗ്ഗു (മന്ദ്ര) സ്ഥായിയിലും സ്വരസഞ്ചാരങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരം സ്ഥായിഭേദങ്ങളിൽ വരുന്ന സ്വരങ്ങളെ ഒന്നുപോലെ ശുദ്ധമായും, ലഘുവായും വേണ്ടുവോളം ധ്വനിയോടുകൂടിയും പാടത്തക്ക കെല്പുണ്ടാകണം. അതിനു മന്ദ്ര, മദ്ധ്യ, താരസ്ഥായികളിൽ സ്വരങ്ങളെ ചില പ്രത്യേക അഭ്യാസങ്ങളിലായി പാടി ശീലിക്കുന്നതു കൊള്ളാം. താഴെ കൊടുത്തിട്ടുള്ളവ അപ്രകാരമുള്ള സ്വരാഭ്യാസങ്ങളാകുന്നു.

ഹെച്ചു (താര) സ്ഥായി വരിശകം.

1. സരിഗമ പധനിസ്   സ്ാ,,   സ്ാ,,
ധനിസ്രി സ്നിധപ   സ്നിധപ   മഗരിസ
2. സരിഗമ പധനിസ്   സ്ാ,,   സ്ാ,,
ധനിസ്രി സ്സ്രിസ്   സ്രിസ്നി   ധപമപ
ധനിസ്രി സ്നിധപ   സ്നിധപ   മഗരിസ
3. സരിഗമ പധനിസ്   സ്ാ,,   സ്ാ,,
ധനിസ്രി ഗരിസ്രി   സ്രിസ്നി   ധപമപ
ധനിസ്രി സ്സ്രിസ്   സ്രിസ്നി   ധപമപ
ധനിസ്രി സ്നിധപ   സ്നിധപ   മഗരിസ
4. സരിഗമ പധനിസ്   സ്ാ,,   സ്ാ,,
ധനിസ്രി ഗമഗരി   സ്രിസ്നി ധപമപ
ധനിസ്രി ഗരിസ്രി   സ്രിസ്നി ധപമപ
ധനിസ്രി സ്സ്രിസ്   സ്രിസ്നി ധപമപ
ധനിസ്രി സ്നിധപ   സ്നിധപ മഗരിസ
സരിഗമ പധനിസ്   സ്ാ,,   സ്ാ,,

ഹെച്ചുസ്ഥായി വരിശകം (തുടർച്ച)

1. സരിഗമപധനിസ്   സ്ാ,,   സ്ാ,,
സ്രിഗരിസ് നിസ്   രിസ്സ്നി ധനിസ്നി
നിധ പധനിധപ   മപധപമ ഗമ
പമമഗ മപധനി   സ്നിധപ മഗരിസ
2. സ്രിഗമ പധനിസ്   സ്ാ,,   സ്ാ,,

	സ്രിഗ്‌ാ രിസ് നിസ്		രീസ്നി ധനിസ്സാ	
	നിധ പധനീധപ		മപധാപമ	ഗമ
	പാമഗ മപധനി		സ്നിധപ	മഗരിസ
	സരിഗമപധനിസ്		സ്സാ,,	സ്സാ,,

മന്ദ്രസ്ഥായി വരിശകൾ.

1.	സ്നിധപ	മഗരിസ	സാ,,	സാ,,
	ഗരിസനി	സരിഗമ	സരിഗമ	പധനിസ്
2.	സ്നിധപ	മഗരിസ	സാ,,	സാ,,
	ഗരിസനി	സസനിസ	സനിസരി	ഗമപമ
	ഗരിസനി	സരിഗമ	സരിഗമ	പധനിസ്
3.	സ്നിധപ	മഗരിസ	സാ,,	സാ,,
	ഗരിസനി	ധനിസനി	സനിസരി	ഗമപമ
	ഗരിസനീ	സസനിസ	സനിസരി	ഗമപമ
	ഗരിസനി	സരിഗമ	സരിഗമ	പധനിസ്
4.	സ്നിധപ	മഗരിസ	സാ,,	സാ,,
	ഗരിസനി	ധപധനി	സനിസരി	ഗമപമ
	ഗരിസനി	ധനിസനി	ധനിസരി	ഗമപമ
	ഗരിസനി	സസനിസ	സനിസരി	ഗമപമ
	ഗരിസനി	സരിഗമ	സരിഗമ	പധനിസ്
	സ്നിധപ	മഗരിസ	സാ,,	സാ,,

പതിനൊന്നാം പ്രകരണം.

അലങ്കാരങ്ങൾ.

സപ്തതാളങ്ങളിൽ വിവിധജാതികളിലും വരുന്ന അക്ഷരകാലങ്ങൾക്ക അനുസൃതമായ വിധത്തിൽ സ്വരങ്ങളെ

വരിശക്രമമായി സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സ്വരാഭ്യാസങ്ങളാകുന്നു "അലങ്കാരങ്ങൾ." ഇവയെ, താളത്തിനുള്ള പ്രാധാന്യം നിമിത്തം "താളവരിശകൾ" എന്നും വിളിക്കാം. ലയസമ്മേളനത്താൽ താളവരിശകൾക്കുണ്ടാകുന്ന പ്രത്യേക ഭംഗി നിമിത്തം അവ അലങ്കാരങ്ങൾ അഥവാ അലങ്കാരവരിശകളെന്നു പറയപ്പെടുന്നു.

അലങ്കാരങ്ങളെ പ്രഥമ, ദ്വിതീയ, തൃതീയ കാലങ്ങളിൽ കൈയ്യിൽ താളമിട്ടു പാടി അഭ്യസിക്കേണ്ടതാണ്. ഓരോ അലങ്കാരവരിശയേയും ത്രികാലങ്ങളിൽ പാടുന്നതിനുമുമ്പ് അതാതു താളത്തിൽ ത്രികാലങ്ങളിലും തത്തകാരങ്ങൾ പറഞ്ഞു ശീലിക്കേണ്ടതും തന്മൂലം സ്വരങ്ങളെ ലയം തെറ്റാതെയും ലഘുവായും പാടാൻ സാധിക്കുന്നതുമാണ്. ലയജ്ഞാനം പരിപുഷ്ടിയെപ്രാപിക്കുന്നതിനു അലങ്കാരവരിശകളെ കയ്യിൽ താളമിട്ട് ഇപ്രകാരം പാടി ശീലിക്കണം. അടുത്ത പുറത്തിൽ ഉദാഹരിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

ഉ—൫ ത്രുപകതാളം. ചതുരശ്രജാതി.

O I⁴ 2+4=6

കാലം	O		I⁴			
ഒന്നാംകാലം	സ്ാ,,	രിാ,	സാ,,	രിാ,	ഗാ,,	മാ,,
	ത...	ക...	ത...	ക...	ധി...	മി...
രണ്ടാം കാലം	സാ രീ	സാ രീ	ഗാ മാ	രീ ഗാ	രീ ഗ	മാ പാ ഇത്യാദി
	ത-ക	ത-ക	ധി-മി	ത-ക	ത-ക	ധി-മി
മൂന്നാം കാലം	സരി സരി	ഗമ രിഗ	രിഗ മപ	ഗമ ഗമ	പധമപ	മപധനി ഇത്യാദി
	തക തക	ധിമി തക	തക ധിമി	തക തക	ധിമി തക	തക ധിമി

പ്രധാനഅലങ്കാരങ്ങൾ.

I ധ്രുവതാളം—ചതുരശ്രജാതി

I⁴ O I⁴ I⁴ 4+2+4+4=14

I⁴	O	I⁴	I⁴
സ്രിഗമ	ഗരി	സ്രിഗരി	സ്രിഗമ
രിഗമപ	മഗ	രിഗമഗ	രിഗമപ
ഗമപധ	പമ	ഗമപമ	ഗമപധ
മപധനി	ധപ	മപധപ	മപധനി
പധനിസ്	നിധ	പധനിധ	പധനിസ്
സ്നിധപ	ധനി	സ്നിധനി	സ്നിധപ
നിധപമ	പധ	നിധപധ	നിധപമ
ധപമഗ	മപ	ധപമപ	ധപമഗ
പമഗരി	ഗമ	പമഗമ	പമഗരി
മഗരിസ	രിഗ	മഗരിഗ	മഗരിസ

2. മഠ്യതാളം ചതുരശ്രജാതി

I⁴ O I⁴ 4+2+4=10

I⁴	O	I⁴
സരിഗരി	സരി	സരിഗമ
രിഗമഗ	രിഗ	രിഗമപ
ഗമപമ	ഗമ	ഗമപധ
മപധപ	മപ	മപധനി
പധനിസ	പധ	പധനിസ്
സ്നിധനി	സ്നി	സ്നിധപ
നിധപധ	നിധ	നിധപമ
ധപമപ	ധപ	ധപമഗ
പമഗമ	പമ	പമഗരി
മഗരിഗ	മഗ	മഗരിസ

3. ത്രുപകതാളം ചതുരശ്രജാതി

O I⁴ 2+4=6

O	I⁴
സരി	സരിഗമ
രിഗ	രിഗമപ
ഗമ	ഗമപധ
മപ	മപധനി
പധ	പധനിസ്
സ്നി	സ്നിധപ
നിധ	നിധപമ
ധപ	ധപമഗ
പമ	പമഗരി
മഗ	മഗരിസ

(4) ഝംപതാളം—മിശ്രജാതി

I^7 ◡ O   7+1+2=10

I^7	◡	O
സരിഗസരിസരി	ഗ	മാ
രിഗമരിഗരിഗ	മ	പാ
ഗമപഗമഗമ	പ	ധാ
മപധമപമപ	ധ	നീ
പധനിപധപധ	നി	സ്ാ
സ്നിധസ്നിസ്നി	ധ	പാ
നിധപനിധനിധ	പ	മാ
ധപമധപധപ	മ	ഗാ
പമഗപമപമ	ഗ	രീ
മഗരിമഗമഗ	രി	സാ

(5) ത്രിപുടതാളം—ത്രശ്രജാതി

I^3 O O   3+2+2=7

I^3	O	O
സരിഗ	സരി	ഗമ
രിഗമ	രിഗ	മപ
ഗമപ	ഗമ	പധ
മപധ	മപ	ധനി
പധനി	പധ	നിസ്
സ്നിധ	സ്നി	ധപ
നിധപ	നിധ	പമ
ധപമ	ധപ	മഗ
പമഗ	പമ	ഗരി
മഗരി	മഗ	രിസ

(6) അടതാളം ഖണ്ഡജാതി

5+5+2+2=14

I^5 I^5 O O

I^5	I^5	O	O
സരിഗാ	സാരിഗാ	മാ	മാ
രിഗാമാ	രീഗമാ	പാ	പാ
ഗമാപാ	ഗാമപാ	ധാ	ധാ
മപാധാ	മാപധാ	നീ	നീ
പധാനീ	പാധനീ	സ്ാ	സ്ാ
സ്നീധാ	സ്ാനിധാ	പാ	പാ
നിധാപാ	നീധപാ	മാ	മാ
ധപാമാ	ധാപമാ	ഗാ	ഗാ
പമാഗാ	പാമഗാ	രീ	രീ
മഗരീ	മാഗരീ	സാ	സാ

(7) ഏകതാളം ചതുരശ്രജാതി I^4 =4

I^4	I^4	I^4	I^4
സരിഗമ	സരിഗാ	സരീഗ	സാരിഗ
രിഗമപ	രിഗമാ	രിഗാമ	രീഗമ
ഗമപധ	ഗമപാ	ഗമാപ	ഗാമപ
മപധനി	മപധാ	മപാധ	മാപധ
പധനിസ്	പധനീ	പധാനി	പാധനി
സ്നിധപ	ധനിസ്ാ	ധനീസ്	ധാനിസ്
നിധപമ	സ്നിധാ	സ്നീധ	സ്ാനിധ
ധപമഗ	നിധപാ	നിധാപ	നീധപ
പമഗരി	ധപമാ	ധപാമ	ധാപമ
മഗരിസ	പമഗാ	പമാഗ	പാമഗ
	മഗരീ	മഗാരി	മാഗരി
	ഗരിസാ	ഗരീസ	ഗാരിസ

പന്ത്രണ്ടാം പ്രകരണം

അലങ്കാരങ്ങൾ (തുടർച്ച)

1. ധ്രുവതാളം—ത്രിശ്രജാതി.

I^3 O I^3 I^3 3+2+3+3=11

I^3	O	I^3	I^3
സരിഗ	സരി	സഗരി	ഗമപ
രിഗമ	രിഗ	രിമഗ	മപധ
ഗമപ	ഗമ	ഗപമ	പധനി
മപധ	മപ	മധപ	ധനിസ്
സ്നിധ	സ്നി	സ്ധനി	ധപമ
നിധപ	നിധ	നിപധ	പമഗ
ധപമ	ധപ	ധമപ	മഗരി
പമഗ	പമ	പഗമ	ഗരിസ

2. ധ്രുവതാളം--ഖണ്ഡജാതി.

I^5 O I^5 I^5 5+2+5+5=17.

I^5	O	I^5	I^5
സരിഗമഗ	സരി	സരിമഗമ	ഗരിഗമപ
രിഗമപമ	രിഗ	രിഗപമപ	മഗമപധ
ഗമപധപ	ഗമ	ഗമധപധ	പമപധനി
മപധനിധ	മപ	മപനിധനി	ധപധനിസ്
സ്നിധപധ	സ്നി	സ്നിപധപ	ധനിധപമ
നിധപമപ	നിധ	നിധമപമ	പധപമഗ
ധപമഗമ	ധപ	ധപഗമഗ	മപമഗരി
പമഗരിഗ	പമ	പമരിഗരി	ഗമഗരിസ

3. ധ്രുവതാളം--മിശ്രജാതി.

I^7 O I^7 I^7 7+2+7+7=23.

I^7	O	I^7	I^7
സരിഗാഗമ	മഗ	സരിഗമപമഗ	സരിഗമപധനി
രിഗാമാപധ	പമ	രിഗമപധപമ	രിഗമപധനിസ്
സ്നിധാപമ	പധ	സ്നിധപമപധ	സ്നിധപമഗരി
നിധാപാമഗ	ഗപ	നിധപമഗമപ	നിധപമഗരിസ

4. ധ്രുവതാളം സങ്കീർണ്ണജാതി

I^9 O I^9 I^9 9+2+9+9=29

I^9	O	I^9	I^9
സാരിഗാമപധ	പാ	മാഗാരിഗമപ	സാരിഗമപധനി
രിഗാമാപധനി	ധാ	പാമാഗാമപധ	രിഗാമപധനിസ്
സ്നാനിധാപമഗ	മാ	പാധാനിധപമ	സ്നാനിധപമഗരി
നിധാപാമഗരി	ഗാ	മാപാധാപമഗ	നിധാപമഗരിസ

5. ത്രിപുടതാളം ത്രിശ്രജാതി

I^3 O I^3 3+2+3=8

I^3	O	I^3
സരിഗ	സരി	ഗഗമ
രിഗമ	രിഗ	മമപ
ഗമപ	ഗമ	ധപധ
മപധ	മപ	നിധനി
പധനി	പധ	സ്നിസ്
സ്നിധ	സ്നി	ധധപ
നിധപ	നിധ	പപമ
ധപമ	ധപ	ഗമഗ
പമഗ	പമ	രിഗരി
മഗരി	മഗ	സരിസ

6. മട്യതാളം ഖണ്ഡജാതി

I^5 O I^5 5+2+5=12

I^5	O	I^5
സരീഗാ	സാ	രിഗാമാ
രിഗാമാ	രീ	ഗമാപാ
ഗമാപാ	ഗാ	മപാധാ
മപാധാ	മാ	പധാനീ
പധാനീ	പാ	ധനീസ̇ാ
സ̇നീധാ	സ̇ാ	നിധാപാ
നിധാപാ	നീ	ധപാമാ
ധപാമാ	ധാ	പമാഗാ
പമാഗാ	പാ	മഗാരീ
മഗാരി	മാ	ഗരീസാ

7. മട്യതാളം മിശ്രജാതി

I^7 O I^7 7+2+7=16

I^7	O	I^7
സരീ സരിഗമ	ഗരി	സരിഗമപധനി
രിഗാ രിഗമപ	മഗ	രിഗമപധനിസ̇
സ̇നീ സ̇നിധപ	ധനി	സ̇നിധപമഗരി
നിധാ നിധപമ	പധ	നിധപമഗരിസ

8. മട്യതാളം സങ്കീൎണ്ണജാതി

I^9 O I^9 9+2+9=20

I^9	O	I^9
സാരീഗാമപമ	ഗരി	സാരീഗാമപധ
രീഗാമാപധപ	മഗ	രീഗാമാപധനി
ഗമാപാധനിധ	പമ	ഗാമാപാധനിസ̇
സ̇ാനീധാപമപ	ധനി	സ̇ാന.ധാപമഗ
നീധാപാമഗമ	പധ	നീധാപാമഗരി
ധാപാമാഗരിഗ	മപ	ധാപാമാഗരിസ

9. രൂപകതാളം ത്രിശ്രജാതി

O I^3 2+3=5

O	I^3
സരി	സരിഗ
രിഗ	രിഗമ
ഗമ	ഗമപ
മപ	മപധ
പധ	പധനി
ധനി	ധനിസ̇
സ̇നി	സ̇നിധ
നിധ	നിധപ
ധപ	ധപമ
പമ	പമഗ
മഗ	മഗരി
ഗരി	ഗരിസ

10. രൂപകതാളം

ഖണ്ഡജാതി O I^5 2+5=7

O	I^5
സരി	സരിഗമപ
രിഗ	രിഗമപധ
ഗമ	ഗമപധനി
മപ	മപധനിസ̇
സ̇നി	സ̇നിധപമ
നിധ	നിധപമഗ
ധപ	ധപമഗരി
പമ	പമഗരിസ

11. രൂപകതാളം

മിശ്രജാതി

O I^7 2+7=9

O	I^7
സരി	സരിഗമപധനി
രിഗ	രിഗമപധനിസ̇
സ̇നി	സ̇നിധപമഗരി
നിധ	നിധപമഗരിസ

12. രൂപകതാളം

സങ്കീൎണ്ണജാതി

O I^9 2+9=11

O	I^9
സരി	സാരീഗാമപധ
രിഗ	രീഗാമാപധനി
ഗമ	ഗാമാപാധനിസ̇
സ̇നി	സ̇ാനീധാപമഗ
നിധ	നീധാപാമഗരി
ധപ	ധാപാമാഗരിസ

(13) ഝംപതാളം ത്രിശ്രജാതി

I^3 ‿ O   3+1+2=6

I^3	‿	O
സരിഗ	മ	പാ
രിഗമ	പ	ധാ
ഗമപ	ധ	നീ
മപധ	നി	സ്‌സാ
സ്‌നിധ	പ	മാ
നിധപ	മ	ഗാ
ധപമ	ഗ	രീ
പമഗ	രി	സാ

(14) ഝംപതാളം ചതുരശ്രജാതി

I^4 ‿ O   4+1+2=7

I^4	‿	O
സമഗരി	ഗ	മാ
രിപമഗ	മ	പാ
ഗധപമ	പ	ധാ
മനിധപ	ധ	നീ
പസ്‌നിധ	നി	സ്‌സാ
സ്‌പധനി	ധ	പാ
നിമപധ	പ	മാ
ധഗമപ	മ	ഗാ
പരിഗമ	ഗ	രീ
മസരിഗ	രി	സാ

(15) ഝംപതാളം ഖണ്ഡജാതി

I^5 ‿ O   5+1+2=8

I^5	‿	O
സരിഗമഗ	മ	പാ
രിഗമപമ	പ	ധാ
ഗമപധപ	ധ	നീ
മപധനിധ	നി	സ്‌സാ
സ്‌നിധപധ	പ	മാ
നിധപമപ	മ	ഗാ
ധപമഗമ	ഗ	രീ
പമഗരിഗ	രി	സാ

16. ഝംപതാളം   സങ്കീർണ്ണജാതി

I^9 ‿ O   9+1+2=12

I^9	‿	O
സരീഗാമാപമ	പ	ധാ
രിഗാമാപാധപ	ധ	നീ
ഗമാപാധാനിധ	നി	സ്‌സാ
സ്‌നീധാപാമപ	മ	ഗാ
നിധാപാമാഗമ	ഗ	രീ
ധപാമാഗാരിഗ	രി	സാ

17. ത്രിപുടതാളം ചതുരശ്രജാതി

I^4 O O $4+2+2=8$

I^4	O	O
സമഗരി	സരി	ഗമ
രിപമഗ	രിഗ	മപ
ഗധപമ	ഗമ	പധ
മനിധപ	മപ	ധനി
പസ്നിധ	പധ	നിസ്
സ്പധനി	സ്നി	ധപ
നിമപധ	നിധ	പമ
ധഗമപ	ധപ	മഗ
പരിഗമ	പമ	ഗരി
മസരിഗ	മഗ	രിസ

ത്രിപുടതാളം ഖണ്ഡജാതി

18. I^5 O O $5+2+2=9$

I^5	O	O
സരീഗാ	സരി	ഗമ
രിഗാമാ	രിഗ	മപ
ഗമാപാ	ഗമ	പധ
മപാധാ	മപ	ധനി
പധാനീ	പധ	നിസ്
സ്നീധാ	സ്നി	ധപ
നിധാപാ	നിധ	പമ
ധപാമാ	ധപ	മഗ
പമാഗാ	പമ	ഗരി
മഗാരീ	മഗ	രിസ

ത്രിപുടതാളം മിശ്രജാതി

19. I^7 O O $7+2+2=11$

I^7	O	O
സാരീസരിഗ	സരി	ഗമ
രീഗാരിഗമ	രിഗ	മപ
ഗാമാഗമപ	ഗമ	പധ
മാപാമപധ	മപ	ധനി
പാധാപധനി	പധ	നിസ്
സ്സാനീസ്നിധ	സ്നി	ധപ
നീധാനിധപ	നിധ	പമ
ധാപാധപമ	ധപ	മഗ
പാമാപമഗ	പമ	ഗരി
മാഗാമഗരി	മഗ	രിസ

ത്രിപുടതാളം സങ്കീർണ്ണജാതി

20. I^9 O O $9+2+2=13$

I^9	O	O
സാരീഗാമാഗ	സരി	ഗമ
രീഗാമാപാമ	രിഗ	മപ
ഗാമാപാധാപ	ഗമ	പധ
മാപാധാനീധ	മപ	ധനി
പാധാനീസ്സാനി	പധ	നിസ്
സ്സാനീധാപാധ	സ്നി	ധപ
നീധാപാമാപ	നിധ	പമ
ധാപാമാഗാമ	ധപ	മഗ
പാമാഗാരീഗ	പമ	ഗരി
മാഗാരീസാരി	ഗമ	രിസ

21. അടതാളം തിശ്രജാതി

I^3 I^3 O O 3+3+2+2=10

I^3	I^3	O	O
സരിഗ	സഗരി	മാ	മാ
രിഗമ	രിമഗ	പാ	പാ
ഗമപ	ഗപമ	ധാ	ധാ
മപധ	മധപ	നീ	നീ
പധനി	പനിധ	˙സാ	˙സാ
˙സനിധ	˙സധനി	പാ	പാ
നിധപ	നിപധ	മാ	മാ
ധപമ	ധമപ	ഗാ	ഗാ
പമഗ	പഗമ	രീ	രീ
മഗരി	മരിഗ	സാ	സാ

22. അടതാളം ചതുരശ്രജാതി

I^4 I^4 O O 4+4+2+2=12

I^4	I^4	O	O
സരിഗരി	സരിഗമ	പാ	പാ
രിഗമഗ	രിഗമപ	ധാ	ധാ
ഗമപമ	ഗമപധ	നീ	നീ
മപധപ	മപധനി	˙സാ	˙സാ
˙സനിധനി	˙സനിധപ	മാ	മാ
നിധപധ	നിധപമ	ഗാ	ഗാ
ധപമപ	ധപമഗ	രീ	രീ
പമഗമ	പമഗരി	സാ	സാ

23. അടതാളം മിശ്രജാതി

I^7 I^7 O O 7+7+2+2=18

I^7	I^7	O	O
സാരീസരിഗ	സാഗാരിഗരി	മാ	മാ
രീഗാരിഗമ	രീമാഗമഗ	പാ	പാ
ഗാമാഗമപ	ഗാപാമപമ	ധാ	ധാ
മാപാമപധ	മാധാപധപ	നീ	നീ
പാധാപധനി	പാനീധനിധ	˙സാ	˙സാ
˙സാനീ˙സനിധ	˙സാധാനിധനി	പാ	പാ
നീധാനിധപ	നീപാധപധ	മാ	മാ
ധാപാധപമ	ധാമാപമപ	ഗാ	ഗാ
പാമാപമഗ	പാഗാമഗമ	രീ	രീ
മാഗാമഗരി	മാരീഗരിഗ	സാ	സാ

24. അടതാളം സങ്കീൎണ്ണജാതി

I^9 I^9 O O 9+9+2+2=22

I^9	I^9	O	O
സാരീഗാമാഗ	രീഗാമാപാമ	പാ	പാ
രീഗാമാപാമ	ഗാമാപാധാപ	ധാ	ധാ
ഗാമാപാധാപ	മാപാധാനീധ	നീ	നീ
മാപാധാനീധ	പാധാനീ˙സാനി	˙സാ	˙സാ
˙സനീധാപാധ	നീധാപാമാപ	മാ	മാ
നീധാപാമാപ	ധാപാമാഗാമ	ഗാ	ഗാ
ധാപാമാഗാമ	പാമാഗാരീഗ	രീ	രീ
പാമാഗാരീഗ	മാഗാരീസാരി	സാ	സാ

25. ഏകതാളം
ത്രിശ്രജാതി
I^3 3

സരിഗ
രിഗമ
ഗമപ
മപധ
പധനി
ധനിസ്
സ്നിധ
നിധപ
ധപമ
പമഗ
മഗരി
ഗരിസ

26. ഏകതാളം
ഖണ്ഡജാതി
I^5 = 5

സരിഗമപ
രിഗമപധ
ഗമപധനി
മപധനിസ്
സ്നിധപമ
നിധപമഗ
ധപമഗരി
പമഗരിസ

ഏകതാളം മിശ്രജാതി
27. $I^7=7$

I^7	
സരീ	സരിഗമ
രിഗാ	രിഗമപ
ഗമാ	ഗമപധ
മപാ	മപധനി
പധാ	പധനിസ്
സ്നീ	സ്നിധപ
നിധാ	നിധപമ
ധപാ	ധപമഗ
പമാ	പമഗരി
മഗാ	മഗരിസ

ഏകതാളം സങ്കീർണ്ണജാതി.
28. $I^9=9$

I^9	
സരിഗരി	സരിഗമപ
രിഗമഗ	രിഗമപധ
ഗമപമ	ഗമപധനി
മപധപ	മപധനിസ്
സ്നിധനി	സ്നിധപമ
നിധപധ	നിധപമഗ
ധപമപ	ധപമഗരി
പമഗമ	പമഗരിസ

പതിമൂന്നാം പ്രകരണം.

വിശേഷാൽ സ്വരാഭ്യാസങ്ങൾ.

സംഗീതകവനങ്ങൾ അഭ്യസിക്കുന്നതിനു മുൻപായി വേണ്ടുവോളം സ്വരജ്ഞാനം ലഭിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. അതിനാൽ താഴെ എഴുതീട്ടുള്ള സ്വരാഭ്യാസങ്ങളെക്കൂടി പ്രധാന മേളകർത്താരാഗങ്ങളിൽ പാടി ശീലിക്കുക. ആദ്യമായി ഇവയെ മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിൽ പാടി അഭ്യസിക്കുക. സ്വരങ്ങളെ ശുദ്ധമായും നല്ല ധ്വനിയോടുകൂടിയും പാടണം. മായാമാളവഗൌളരാഗത്തിൽ നല്ലതിൻവണ്ണം പാടി അഭ്യസിച്ചതിൽ പിന്നീടു ഇവയെ മറ്റുള്ള പ്രധാന മേളകർത്താരാഗങ്ങളിൽ പാടി അഭ്യസിക്കേണ്ടതാണ്.

1. സാ- സരീ- സരിഗാ- സരിഗമാ- സരിഗമപാ
സരിഗമപധാ- സരിഗമപധനീ-സരിഗമപധനിസ്ാ
സ്ാ-സ്ാ-നീ-സ് നി ധാ- സ്നിധപാ- സ്നിധപമാ
സ്നിധപമഗാ-സ്നിധപമഗരീ- സ്നിധപമഗരിസാ

2. സരീ- സഗാ,—സമാ- സപാ- സധാ സനീ- സസ്ാ
സ്നീ- സ്ധാ- സ്പാ- സ്മാ- സ്ഗാ സ്രീ- സ് സാ

3. സരിസാ
സരിഗസാ
സരിഗമസാ
സരിഗമപസാ
സരിഗമപധസാ

സംഗീതകവനങ്ങൾ

(ശ്രീ ത്യാഗരാജസ്വാമി.)

1. രാഗം ബംഗാള — ആദി.

പ:—ഗിരിരാജസുതാതനയ സദയ (ഗി)

അ:—സുരനാഥമുഖ്യാർച്ചിതപാദയുഗ
പരിപാലയമാമിഭരാജമുഖ (ഗി)

ച:—ഗണനാഥപരാൽപര ശംകരാ-
ഗമവാരിനിധി രജനീകര
ഫണിരാജകംകണവിഘ്നനിവാ-
രണശാംഭവ ശ്രീ ത്യാഗരാജനുത (ഗി)

2. ശങ്കരാഭരണം—രൂപകം

പ—ഗതമോഹാശ്രിതപാലാത്ഭുത സീതാരമണ (ഗ)

ച—ഭവസാരസഭവമാനസ ഭവനാമരവിനുത (ഗ)

(2) ഭേതാരക സമപാലവി ഭേദാസുര ഹരണ (ഗ)

(3) വിനതാജഗമനാരാഘവ മുനിപൂജിതചരണ (ഗ)

(4) ശതകോടിചരിതമാനവ മദഭേദക മദന (ഗ)

(5) നതമാനസ ഹിതകരപാലിത ത്യാഗരാജ (ഗ)

(5) കരശോഭിത ശരചാപ തിമിരഭാസ്കരസുഗുണ (ഗ)

(7) ശരജാസന കരുണാകര വരവാരണ ചരണ (ഗ)

3. സുപോഷിണി—രൂപകം.

പ—രമിംചുവാരെവരുരാ—രഘൂത്തമനിനുവിനാ (ര)

അ—ശമാദിഷഡ്ഗുണഗണ സകലഭുവനജനുലലോ (ര)

ച—രാമയനേസുമർമ്മു രമയനേശർമ്മമുലസ (ര)
ദമരവരുവകലെല്ലനോ ത്യാഗരാജസന്നുത

4. കുന്തളവരാളി—ആദി.

പ—ശരശരസമരൈകശൂരശരധിമദവിദാര (ശ)
അ—സുരരിപുമൂലഫലമനുതല
ഗിരുലകനലസമമൌ ശ്രീരാമ (ശ)
ച—തൊലിജേസിന പാപവന കുഠാരമാ
കലനൈനനു ബ്രോവകലേനി
ബലുവില്ലു വിരിശി വെലസിന ശ്രീരഘു
കുലവര ബ്രോവുമു ത്യാഗരാജനുത (ശ)

5. ശുദ്ധധന്യാസി—രൂപകം.

പ—തത്വമെറുഗ തരമാ പര (ത)
അ—തത്വമസിയനു വാക്യാർത്ഥമുരാമ നീവനുപര (ത)
ച—താമസരാജസഗുണമുല തന്നുകോള്ളുവാദയാ
രാമഭക്തുഡൈനത്യാഗരാജവിനുതവേദശാസ്ത്ര (ത)

6. കോകിലധ്വനി—ആദി.

പ—തൊലിനേനു ജേസിനപൂജാ ഫലമിലാഗ (തൊ)
അ—വെലവെസിതിയഗ വച്ചുനാ
വെതതീരുനാ മനസാരഗ (തൊ)
ച—പരമാത്മനി കായാസബന്ധ
പനിലേനുരാ കരുണാകര
വരഭക്തവേഷമു വേയുവേള
വർജ്ജകാലമേമോ ത്യാഗരാജനുത. (തൊ)

7. നളിനകാന്തി—ആദി.

പ—മനവ്യാലകിംചരാദടെ
മർമ്മമെല്ലദെൽപെദനെ മനസാ (മ)

അ—ഘനുഡൈന രാമചന്ദ്രുനി
കരുണാന്തരംഗമുദെൽപിന നാ (മ)
ച—കർമ്മകാണ്ഡമതാകൃഷ്ടുലൈ ഭവ
ഗഹനചാരുലൈ ഗാസി ജെന്ദഗാ
കനിമാനവാവതാരുഡൈ
കനിപിംചിനാഡേ നഡത ത്യാഗരാജ (മ)

8. തോഡി—ആദി.

പ—കോടിനദുലുധനുഷ്കോടിലോനുംഡഗ
എടികിതിരിഗെദവേ ഓ മനസാ (കോ)
അ—സൂടിഗ ശ്യാമസുന്ദരമൂർത്തിനി
മാടിമാടികിജൂചു മഹരാജുലകു (കോ)
ച—ഗംഗ നൂപുരംബുനനു ജനിംചിന
രംഗനി ഗനി കാവേരി രാജില്ലെനു
പൊംഗുചു ശ്രീരഘുനാഥുനി പ്രേമതോ
പൊഗഡേ ത്യാഗരാജ മനവി വിനവേ. (കോ)

9. മായാമാളവഗൌള—രൂപകം.

പ—തുളസീദളമുലചേസം-
തോഷമുഗാ പൂജിംതു (തു)
അ—പലുമാറു ചിരകാലമു-
പരമാത്മുനി പാദമുലനു (തു)
ച—സരസീരുഹപുന്നാഗ ചംപക പാടലകുരവക
കരവീരമല്ലികാ സുഗന്ധരാജ സുമമുൽ
ധരനിവിയോഗപരിയായമു ധർമ്മാത്മുനിസാകേത
പുരവാസുനി ശ്രീരാമുനി വരത്യാഗരാജനുതനി (തു)

10. സാവേരി—ആദി.

പ—ദരിദാപുലേക വേഡിതേ
ദയരാ ദേമോ ശ്രീരാമ (ദാ)
അ—കരിധനമുലു കലിഗിദേ
കരുണിംചി ബ്രോദുവേമോ (ദാ)
ച—അലനാഡു നിർജ്ജരവൈരി ബാ-
ലുനിജൂചി ബ്രോചിതിവിഗാനി
വലചിപദമുല നമ്മിതേ
വരമീ തോചെനാ ത്യാഗരാജു. (ദാ)

11. ഭൈരവി—രൂപകം.

പ—ഉപചാരമുജേസേവാ രുന്നാരനിമറുവകുരാ (ഉ)
അ—കൃപകാവലെനനി നേ നീ
കീർത്തിനി ബൽകുചുരാണഡഗ (ഉ)
ച—വാകിടനേപടിലമുഗാ വാതാത്മജുഡുന്നാഡനി
ശ്രീകരലഗ്നിതമ്മുലു ജേരിയുന്നാരനി
ഏകാന്തമുനജാനകി യേർപ്പടിയുന്നദനി
ശ്രീകാന്തപരുലേലനി ശ്രീത്യാഗരാജവിനുത (ഉ)

12. ഖരഹരപ്രിയ—ആദി

പ—വിഡെമുസേയവേനന്ന വിധനാഡകവേ (വി)
അ—പുഡമീതനായ ചേതിമംചി
മധുപുലനചു ദലചി ദലചി (വി)
ച—രാജമാന്യുഡൌ സൌമിത്രി-രതതമ്മപടിഗബട്ടി
തേജരില്ലു നിലിചിനാഡു ദേവദേവ
ജാജികായലു ഏലകുലു ജാപത്രിവക്കലാകുലു
രാജരാജവരത്യാഗ രാജപ്രേമതോനൊസഗേ (വി)

13. ഹരികാംഭോജി—ആദി.

പ—നേനെംദുവെദകുദുരാ ഹരി (നേ)
അ—ആനാൽഗ്ഗു മോമുലവാനി മൊ-
രനാലഗിംചിരാനി നിന്നു (നേ)
ച—കലുഷാത്മുഡൈഡെ ദുഷ്കർമയുതുഡൈഡെ
പലുമാരു ദുർഭാഷിയൈ
ഇലലോ ഭക്താഗ്രേസ-
രുലലോവേഷിയൈ ത്യാഗരാജപൂജിത (നേ)

14. കാംഭോജി—ആദി.

പ—എവരിമാട വിന്നാവോ രാവോ
ഇന്ദുലേവോ ഭളിഭളി (എ)
അ—അവനിലോ നാർഥേയ പൌരുഷേയ-
മന്ദിചോദ്യമെറുഗ ലേനയ്യ (എ)
ച—ഭക്തപരാധീനുഡനചു
പരമഭാഗവതുല
വ്യക്തരൂപുഡൈഡെ പലികിനമുച്ചട
യുക്തമനചുയുംടി
ശക്തിഗല മഹാദേവുഡു നീവനി
സംതോഷമുനനാംടി
സത്തചിദ്ഘനുഡകു ത്യാഗരാജനുത
സത്യസന്ധുഡന കൊംടിനിലലോ (എ)

15. ശങ്കരാഭരണം—ആദി.

പ—ഈവരകു ജൂചിനദി ചാലദാ
യിംകനാഭീതിയാ (ഈ)
അ—പാവനമു ചേയുശക്തി കണഗനി
പാപമുഗലദാ കരിവരദ നൻ (നീ)

ച—ശ്രീ ശരണാഗതകുശാശന ശയന പ-
രേശ നീപദകുശേശയാർച്ചനമു
നേജേയകട്ടരാശചേഭവപാശ
ബന്ധംബൈകാസി താളനി നൻ (നീ)
2. പരലോകഭയ വിരഹിതു ലൈന
നരുലുനാട്ടുപൈ മരിയസൂയല
ബരചിന ബാധലു തരമുഗാകനി-
ചരണയുഗമുലനു ശരണൊന്ദിനനൻ (നി)
3. നാഗാശന സദാഗമന ഘൃണാ
സാഗര നിന്നുവിനാ യെവരുനീ-
വേ ഗതിയനി വേവേഗ മൊരലനിഡു
ത്യാഗരാജുനി രാഗരഹിത നീ. (വീ)

16. കല്യാണി—ചാപ്പു.

പ—നിധിചാലസുഖമാ രാമുനിസൻ
നിധിസേവസുഖമാ നിജമുഗബൽകുമനസാ (നി)
അ—ദധി നവനീത ക്ഷീരമുലു രുചാ ദാശരഥി
ധ്യാനഭജന സുധാരസമുലു രുചാ (നി)
ച—ദമശമമനു ഗംഗാസ്നാനമു സുഖമാ കർ
ദമ ദുർവിഷയകൂപ സ്നാനമു സുഖമാ
മമത ബന്ധനയുത നരസ്തുതിസുഖമാ
സുമതിത്യാഗരാജനുതുനി കീർത്തനസുഖമാ (നി)

(ശ്രീമുത്തുസ്വാമിദീക്ഷിതർ)

17. ഈശമനോഹരി—ത്രിശ്രജാതി ഏകം.

പ—ശ്രീഗണനാഥംഭജരേ ചിത്തപരാശക്തിയുതം (ശ്രീ)
അ—നാഗയജ്ഞസൂത്രധരം നാദലയാനന്ദകരം (ശ്രീ)

ച—ആഗമാദിസന്നുതം അഖിലദേവപൂജിതം
യോഗശാലിഭാവിതം ഭോഗിശായിസേവിതം
രാഗദ്വേഷാദിരഹിത രമണീയഹൃദയമുദിതം
ശ്രീഗുരുഗുഹസമ്മുദിതം ചിന്മൂലകമലസ്ഥിതം (ശ്രീ)

18 ആരഭി രൂപകം

പ—ശ്രീ സരസ്വതി നമോസ്തുതേ വരദേ (ശ്രീ)
അ—ശ്രീപതി ഗൗരീപതി ഗുരുഗുഹവിനുതേ വിധിയുവതേ
(ശ്രീ)
ച—വാസനാത്രയവിവർജിത വരമുനിഭാവിതമൂർത്തേ
വാസവാദ്യഖിലനിർജര വരവിതരണബഹുകീർത്തേ-
ധര
ഹാസയുതമുഖാംബുരുഹേ അത്ഭുതചരണാംബുരുഹേ
സംസാരഭീത്യാപഹേ സകലമന്ത്രാക്ഷരഗുഹേ (ശ്രീ)

19 ഭൈരവി ആദി

പ—ബാലഗോപാല പാലയാശുമാം
ഭക്തവത്സല കൃപാജലധേ (ബാ)
അ—നീലനീരദ ശരീര ധീരതര
നീരജകര നിരുപമാനന്ദകര
ലീലയാഗോപവേഷധര മുരളീധര
ശ്രീധര ദാമോദര വര (ബാ)
ച—ചാണൂരമല്ല ഹരണ നിപുണതര
ചരണനിഹത ശകടാസുരമുരഹര
മാണിക്യമകുടഹാരവലയധര
മത്തേഭകുംഭ ഭേദനപടുതര
വാണീശാർച്ചിത പീതാംബരധര

വൈജയന്തീ വനമാലാധര
അൎണവാദിവിജയമാനസാഗര
അപഹതകംസാ സുരനതഭൂസുര
ദ്രോണ കർണ്ണ ദുര്യോധനാദിഹര ദ്രൌപദീമാന
സംരക്ഷണകര
വൈണികഗായകഗുരുഗുഹനുതപുര
വൈരിവിനുത ഗോപികാമനോഹര (ബാ)

20. ഹിന്ദോളം രൂപകം

പ—നീരജാക്ഷി കാമാക്ഷി നീരദചികുരേ ത്രിപുരേ (നീ)
അ—സാരദാരമാ നയനേ സാരസ ചന്ദ്രാനനേ
വാരിജപാദേ വരദേ താരയമാം തത്വപദേ (നീ)
ച—ശൗരിഹിന്ദോളദ്യുതി ഹീരമണിമയാഭരണേ
ശൗരിവിരിഞ്ചിവിനുത ശിവശക്തിമയനവാവരണേ
നാരീമണ്യാദ്യർച്ചിത നവനാഥാന്തഃകരണേ
സൂരിജന സംസേവിത സുന്ദര ഗുരുഗുഹകരണേ(നീ)

21. പൂർവ്വകല്യാണി—മിശ്രലഘു

പ—നിന്നുവിനാഗ മരിദിക്കെവരുന്നാരു
നിഖിലലോകജനനി നന്നുബ്രോചുടകു (നീ)
അ—പന്നഗഭൂഷണുഡൈന കാഞ്ചി ഏകാംബര
പതിമനോഹാരിണി ശ്രീ കാമാക്ഷി (നീ)
ച—പരമലോഭുലനു പൊഗഡിപൊഗഡിയതി
പാമരുഡൈ തിരിഗി തിരിഗി വേസാരി
സ്ഥിരമുലേകയതി ചപലുഡൈതി നാ-
ചിന്തദീർച്ചിവേഗമേ ബ്രോചുടകു (നീ)

2. ഇലലോ നീവലെ ഗലദാ നീ മഹിമ
എന്തനിയോചിമ്പ എവ്വരിതരമമ്മ
പലുകവശമാ ആദിശേഷുനികൈനനു
പതിതപാവനി നന്നുബ്രോചുടകു (നീ)

3. താമസംബിടുലലസേയരാദികനു
തല്ലി നാമൊരവിനരാദാ ദയലേദാ
കാമിതാർത്ഥഫലദായകി നീവേഗദാ
ശ്യാമകൃഷ്ണസഹോദരി ബ്രോചുടകു (നീ)
(തിരുവൊററിയൂർ ത്യാഗയ്യർ)

22. ചക്രവാകം ആദി

പ—നെനരുമിരഗനബ്രോവ നീവേഗാകവേരെവരു(നെ)
അ—മനസുനനിന്നമരുവകനു മന്നിംപുമനി വേഡിന നന്നു (നെ)
ച—അപരാധമുലെന്നോ ജേസിന
അജാമിളുനി ആദരിംചിവേഗ
കൃപതൊട ബ്രോവലേദാ ഇലലോ
ഗോപാലദാസനുത നന്നു (നെ)
(സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു
കല്പിച്ചുണ്ടാക്കിയവ)

23. കമാസ് ആദി

പ-സാരസസമമുഖ പരമപാവനാം സനകമുഖവിനുത (സാ)
അ—പാരരഹിതഭവഘോരകലുഷതര
വാരിരാശിപരിപതിതമയിസദയ

ചിട്ടസ്വരം.

സാ,, ,, സനിധപ നിധപമഗമ
| പാ ; ,, നിധ | പമ ഗമാ പധനി ॥
സ,, സനിധ—നീ, നിധപ—ധാ, ധ
| പമ—പാ, പമഗ— | സമഗമാപധനി ॥
സനിരിസനി—നിധസനിധ—ധപനിധപ പ
| മധപമ—മഗപമ | ഗ—സമഗ മപധനി ॥
സമഗസ സനിധനിസാ,, രിസനിധ
| പമഗമപ,,,— | ധപമഗമപധനി ॥ (സാരസ)

ച—കുടിലഭുജംഗവരഫണകൃത സുരുചിരനടനാ ദേവ
ഗോകുലകലശപയോനിധിപൂർണ്ണശശാങ്ക
നിടിലതടലസിതമൃഗമദതിലക സു-
നീലവാരിദ ശരീരയദുതിലക (സാ)

2. മദനജനകനവമണിമയസുലളിതഹാരാ ശൌരേ
മഞ്ജുളവചനവിമോഹിതവിബുധനികായാ
പദനതനിഖിലമനോരഥ ദായക
പാപജാലഗിരികുലിശസരസതര (സാ)

3. സകലഭുവനഭയഹരണപടുചരിതജാലാ/മേയ
സന്തതംവിഹര മേ മനസിഹ ദയാലോ
പ്രകടബലദനുജ ഭേദനലോലുപ
പത്മനാഭ ഭുജഗാധിപതിശയന (സാ)

24. നീലാംബരി ആദി

പ—ആനന്ദവല്ലി കരുമുദമവിരതം (ആ)

അ—ദീനജന സന്താപ
തിമിരാമൃതകിരണായിത സുഹരസധൃതശുക
പോത വിലാസിനി ജയപരം * (ആ)
ച—ജംഭവിമതമുഖസേവിത പദയുഗളേ
ഗിരിരാജസുതേ ഘന
സാരലസിതവിധുഖണ്ഡസദൃശനിടിലേ
ശംഭുവദനസരസീരുഹമധുപേ
സാരസാക്ഷിഹൃദിവിഹര ദിവാനിശം (ആ)

2. കേശപാശജിത സജല ജലദ നികരേ
പദപങ്കജസേവക
ഖേദജാലശമനൈകപരമചതുരേ
നാശിതാഖിലചരിതേ ഭുവനത്രയ
നായികേ വിതര മേ ശുഭമനുപമം (ആ)

3. ശാരദേന്ദുരുചിമഞ്ജുളതമവദനേ
മുനിഹൃദയനിവാസിനി
ചാരുകുന്ദമുകുളോപമവരരദനേ
പാരിജാതതരുപല്ലവചരണേ
പത്മനാഭസഹജേ ഹര മേ ശുചം (ആ)

25. തോഡി—ആദി.

പ—ശ്രീരാമചന്ദ്രദിശമമശുഭതതി മയികാരുണ്യസാന്ദ്ര
അ—നാരാചചാപശോഭിനിജകര
ധീരോദാരസുഗുണനിവസന സാരാമേയവിഹത-
സുരഗണ (ശ്രീ)

---

* നീലാംബരിരാഗത്തിൽ 'ശൃംഗാരലഹരി' എന്ന കീർത്തനത്തിൽ പാടിവരുന്ന ചിട്ടസ്വരം ഇവിടെ ചേർത്തു പാടുന്നതു യോജിപ്പായിരിക്കും.

ച— രാമാ ഘനനിശിചരനികരവിരാമാ നിജമുഖരുചി-
വിഹസിത
സോമാ നരവരകുലമഹിതലലാമാ രവിവംശവിഭൂഷണ
സമാജാധിപസമാനയാനവര ജാനകീരമണ-
മൌനിജനാവന (ശ്രീ)
2. നീല നളപവനജമുഖകപിജാല പരിവൃത
ശുഭതമനിജ
ലീലാ വിതരണഹൃതമദസുരസാലാ
കനകോപമിതാംബര
കാല കാലവരചാപവിഭഞ്ജന കംബുകണ്ഠ
മണിഹാരവിരാജിത (ശ്രീ)
3. കേശജിതജലധരസമ ഭുവനേശാ പദ
സരസിജവിനതസു-
രേശാ ഹതനതജനാഘനഭവപാശാ/പ്രതിമാമിതവിക്രമ
നാശിതാഖിലമലാ/ജിതപങ്കജനാഭ
ചാരുസരസീരുഹലോചന (ശ്രീ)

26. ബേഹാഗ്—ചാപ്പ്.

പ—സ്മരജനകശുഭചരിതാഖില ലോക
നായകമാമവ (സ്മരജനക)
അ—തരുണസാരസദള നയനതപനീയ
രുചിവസനധര-
തനുവിനിന്ദിത നീരദാവൃത നാരദാനത
ദുരിത (സ്മര ജനക)
ച—പാപദഹനസുരവിമതപാടനപ്രഥിത
ശ്രീപതേജലനിധിശയന ഭവതാപ
നാശനപടുതര (സ്മരജനക)

2. പാവനസുഗുണ നിരുപമദാനശശിനയന
ദേവദേവപുരാരികമലജദി—
വിഷദധിപതിവന്ദിത (സ്മര ജനക)
3. പാലിതഭുവനസമുദയ പരമപൂരുഷാഹരേ
ഭാലശോഭിതസുരഭിമൃഗമദപത്മനാഭജഗന്നുത
(സ്മര ജനക)

(ഇശയ് തമിഴ്ചെൽവർ ടി. ലക്ഷ്മണപിള്ള)

27. മോഹനം—ആദി.

പ—എങ്കുംനിറൈന്തനരേ ഈശൻ
ഏതുമറിന്തനരേ ഉലകം (എ)
അ—പൊങ്കുംപുകഴിനർ തങ്കുംകൃപയിനർ
കങ്കുംകരൈയററിലങ്കും പ്രപയിനർ (എ)
ച—അൻപുംകലന്തെന്നറിവും കലന്തെന
താരുയിരുംകലന്തെന്നുലനും കല-
ന്തിൻപും കലന്തെന്നിദയത്തിനിപ്പെഴ-
ഇന്നരുളേകലന്തെങ്കും കലന്തനർ (എ)

28. കുന്തളവരാളി—ആദി.

പ—സങ്കടമേജഗം ചഞ്ചലമേയകം
സംഗീതമേസുഖമേ (സ)
അ—കങ്കുലുലാവിയ തിങ്കളും വാനിറൈ
ശെങ്കതിരോനും വിളങ്കിനാലും
ചിട്ടസ്വരം ॥ മസമപാപ മപധാധ മപധനിധ
| സ്മസ്സാ സ്നിനിധ | ധനിപധമാ; ॥
മസമപ പമപധ ധപധനി നിധധസ
| സ്നിനിധധപ മപ | ധനിധധസാ; ॥

സ്നിധസ്സാസ് നിധസ്സാസ് പധനിധസ്

| സ്മസ് സ്നിധ മപ | ധനിധസ്മാ,, ||

മപമസ്സാനി ധസ്നിനീധ പധനിധ

മാ, മസ്സ്നിധ സ്നിനിധം । നിധധ || പമ (സ)

ച—പുൻമൈനീക്കുംഗീതം ബോധംതെളിക്കും
പുല്ലരേനും ശുദ്ധവിൻപമളിക്കും
നൻമൈശൈയ്യുംനർപദങ്കൾ മൽകിടും
ഞാലമുടൻ ശെൽവം നൽകിടിനും (സ)

29. സരസ്വതീമനോഹരി—ആദി.

പ—ചഞ്ചലക്കടലിടൈ നെഞ്ചുഴലും പൊഴുതു
അഞ്ചലെൻപതു നം ഭക്തിനങ്കൂരമേ (ച)
അ—പഞ്ചംനോയ്തുനിയെനും വൻപെരുംപുയൽകളാൽ
പഞ്ചുപോൽനഞ്ചുനാം തഞ്ചമൊൻറുമിൻറിയേ (ച)
ച—ഉൺമൈയുടൻനൻമൈശേർ ഒൺപൊരുളൈ ഏററിയേ
ഉത്തമമാലുമിയാം നംഗുരുവൈവെപ്പാററിയേ
തൺമൈയൊടുശാന്തം ശേർത്തുറവതാകവേ
സാരമൈനെറിതിയായ് തീതെണ്ണാതുപോകവേ (ച)

30. കമാസ്—രൂപകം

പ—അറിവിർപ്പെരിതീശനൈ അറിയുമറിവേ (അ)
അ—പൊറിയിർപ്പെരിതു കണ്ണതാം കൺ
കുറിയിർപ്പെരിതുള്ളറിവാം അവ് (അ)
ച—ജഗത്തയും എവ്വുലകത്തയും അറി
ജഡമുയിരിൻ തത്തുവത്തയും അറി
അകത്തയുമതൻ സുഖത്തയും അറി
അനൈത്തയുംവൈത്തമനത്തയും അറി (അ)

31. ബിലഹരി—ആദി.

പ—ഈട്ടിനംപൊന്നെൻറീർ ഈട്ടുന്തിറത്തൈയും
നാട്ടിയതാരെൻകിലാരേ നൻമൈയറിയീരേ (ഈ)
അ—ആട്ടംവറുമൈയിനാൽ ദേകംതൊറുംശെൻറു
നീട്ടിയിരപ്പവർക്കെൻറും നിർവഴങ്കീർശേരം (ഈ)
ച—ഓർത്താം ഉണ്ണാതിരുക്കവല്ലീരല്ലീർ
ഭാർനാൾഉണവിൻറി ഉടൽകൊണ്ടുശെല്ലീർ
ഓർതാം ഉണ്ണാതവർക്കീയമനമില്ലീർ
ഉണ്ണാവും ഉണ്ടെന്തുരൈക്കാവുമേനല്ലീർ (ഈ)

32. ധന്യാശി ആദി

പ—ഉന്നൈയിൻറിനാൻ എന്നശെയ്കുവേൻ
അന്നൈനീയല്ലെയോ കാപ്പാററുവായേ (ഉ)
അ—മന്നർതാങ്കിടിനും വൽവിനൈ വിടുമോ
ഇന്നൽ വന്തുഴുന്താൽ യാർതുണൈ ചെയ്കുവാർ (ഉ)
ച—ശെങ്കതിരിൻവെമ്മൈ ശേരലാമരങ്കൾ
ശീർപെറാതുകുൻറി മേൽവാരാതുപോൽ
പൊങ്കരുളിൻനൻമൈ പൊഴ്വിൽഭക്തിചെയ്യു
പോററലാമനിതർ തേററമെയ്യുകിലാർ (ഉ)

33. മാണ്ഡാരി രൂപകം

പ—കാക്കവേണ്ടുമേഎന്നൈകള്ളംകപടംഉള്ളുറാമൽ (കാ)
അ—ആക്കിയവനേ അരുൾനെറിപററും
ഉറക്കത്തുക്കൊരു നീക്കംവരാമൽ (കാ)
ച—മായൈയെനുംവൻപേയ് വിഴുങ്കാമൽ
മറലികയ്യിൽ പട്ടുളം മഴുങ്കാമൽ

തീയവിനൈകൾ ചിന്തെശേരാമൽ
തേടും അൻപർക്ക് കേട്ടവരാമൽ (കാ)

34. വാചസ്പതി ആദി

പ—അൻപരുളും പതറലാമോ അയ്യാ നിൻ
അരുളവർക്കാകാമൽ പോമോ (അൻപ)
അ—തുൻപംതൊലൈയുമെൻറ തുണിവുകൊണ്ടന്നിടം
എൻപും അടിമൈകൊട്ടത്തിരുക്കിൻഅപായത്താൽ (അൻപ)
ച—നിന്നൈനിനൈക്കമനോമും വീൺപോമോ
നെക്കവിട്ടുംവരൈ ശോതനൈനിക്കലാമോ
അന്നൈകണ്ടനിപ്പ്രലോപതൈക്കപ്പിള്ളൈ
അൻപനേനിൻപദം നമ്പിനിക്കുമെല്ലേ (അൻപ)

35. ആനന്ദഭൈരവി ആദി

പ—ഉള്ളം ഉരുക്കവരേ ഗീതം—ഉയർ
വേദാങ്കം പരംപൊരുളിൽ ഉൽപത്തി നാദം (ഉ)
അ—മെള്ളമനം കവർന്തു മെയ്പ്പൊടിപ്പക്കലന്തു
കള്ളം ഒഴിന്തിട്ടൻപു വെള്ളം തിറന്തതുപോൽ (ഉ)
ച—ചിന്നത്തൻമൈയെല്ലാം ചിതറനൻമൈ വഴിക്കെ
ചിന്തെതിറപ്പിപ്പതേ—തേട്ടം
തന്നൈമറന്തുദയാരൂപനൈ തഴുവ ഓർ
ദാഹം പിറപ്പിപ്പതേ—ഈശൻ
പന്തമൊഴിയെനപ്പതിന്തുമനംപരവി
കന്നൽമുക്കനികലന്തെന്ന ഇൻപംവിരവി (ഉ)

36. ചാരുകേശി ആദി

പ—ശക്തിയെനക്കൻശക്തിക്കുടൻ പടൽ
ഭക്തിയുമതുവാമേ—അന്ന്യനേ (ശ)

അ—മുക്തിനിലയമേ മുഴുമുതലേ യിന്ത
യുക്തിതെരിയിൻ വേറുള്ളതൽ ശെപ്പുനേ (ശ)
ച—ഇപ്പെരുഞാലത്തിയലും നികഴ്ചികൾ
യെപ്പെവയും ഈശൻ ആററലിനേററിനാ
ശെപ്പുരുമെപ്പലി തെരിന്തടങ്കാതവർ
കപ്പുറവീഴ്വർ ഓർതപ്പുറിയാമലേ (ശ)

തിരുപ്പുകൾ.

37. മോഹനം ഖണ്ഡചാപ്പു.

ഏറുമയിലേറി വിളൈയാട്ടുമുക മൊൻറ
യീശരുടൻ ഞാനമൊഴി പേശുമുക മൊൻറ
കൂറുമടിയാർകൾവിനൈ തീർക്കുമുക മൊൻറ
കുൻറുരുവവേൽവാങ്കി നിൻറമുക മൊൻറ
മാറുപട്ടശൂരരൈ വതൈത്തമുക മൊൻറ
വള്ളിയൈമണംപുണര വന്തമുക മൊൻറ
ആറുമുകമാനപൊരുൾ നീയരുളൽവേണ്ടും
ആതിയരുണാചല മമർന്തപെരുമാളേ

38. സിന്ധുഭൈരവി ആദിതാളം

പാതി മതിനതി പോതു മണിചടൈ
നാത രരുളിയ കുമരേശ
പാകു കനിമൊഴി മാതു കുറമകൾ
പാദം വരുടിയ മണവാള
കാതു മൊരുവിഴി കാകമുറ അരുൾ
മായ നരിതിരു മരുകോനേ
കാല നെനൈയണു കാമലുനതിരു
കാലിൽ വഴിപട അരുൾവായേ

അതിശയമനൊടു ദേവർസുരരുല
കാളും വണകെയുറു ചിറൈമീളാ
അടു മയിലിനി ലേറി യമമരർകൾ
ചൂഴവര വരു മിളൈയോനേ
ശ്രുതമികവളർ ചോലൈമരുവുസ്വ-
വാമിമലൈതനി ലുറൈവോനേ
ശൂരനുടലുറ വാരി ചുവരിട
വേലൈവിടവല പെരുമാളേ
നന്തൻചരിത്രം

39. നാഥനാമക്രിയ രൂപകതാളം

പ—ശിവലോകനാഥനെക്കണ്ടു
സേവിത്തിടുവോം വാരീർ (ശിവ)
അ—ഭവമയങ്കളെപ്പോക്കി അവർ
പരമപദത്തെ കൊടുപ്പാരന്ത (ശിവ)
ച—അർപസുഖത്തെ നിനൈന്തോം നാം
അരൻതിരുവടി മറന്തോം
കർപിതമാന പ്രപഞ്ചമിതു
കാനൽജലംപോലെയെണ്ണി (ശിവ)
2. അശൈക്കടലിൽ വിഴുന്തോമിനി
യറിവുക്കറിവൈ യിഴന്തോം
പാശമകല വഴിതേടാമൽ
പതിതവിക്കം പാവിയാനോം (ശിവ)
3. മാനിടജന്മം കൊടുത്താർ തന്നൈ
വരുന്ത കരങ്കളളിത്താർ

ദിനംപോലുംപോലേ ശെൻറു
തെരുടിയിൽ നിൻറുകൊണ്ടു. (ശിവ)

40. സാമ—ആദി

പ—ചിതംബരംപോയിനീർ വാരുമയ്യാ നാൻ
ചെയ്തതെല്ലാമപചാരമയ്യാ (ചിതംബരം)
ച—ചിതംബരംപോവീർ പദംപെറുവീർ വേറേ
ചിന്തനൈവേണ്ടാം നന്തനേ യിനിമേൽ (ചിതംബരം)
2. എന്തിശൈയുമുള്ളമക്കിളനൈശൊല്ലക്കേട്ടോമോ
കേരിയമുതലെൻറു പഴകിയപെരിയവർ (ചിതംബരം)
3. ചിത്തമുംതെളിന്തതു ദൈവമേനീയെൻറു
പത്തിയുംവന്തതു സത്തിയമല്ലവോ (ചിതംബരം)
രാമായണകീർത്തനം

41. ഹുസേനി—രൂപകം

പ—എപ്പടിമനംതുണിന്തതോസാമി വനം
പോയ്‌വരുകിറേൻ
എൻറാൽഇതൈ ഏർകുമോഭൂമി (എപ്പടി)
അ—എപ്പിറപ്പിലും പിരിയവിടേൻ എൻറു കൈതൊട്ടീരേ
എന്നൈ വനസീതയൈ നട്ടാററിലേവിട്ടീരോ (എപ്പടി)
ച—കരുവുമുറിന്താൽപോലെശൊല്ലൽ അല്ലതോ ഒരു
ക്കാലുംപിരിയേൻ എൻറുചൊന്നചൊല്ലും-
പോച്ചുതോ
വരുന്തിവരുന്തിത്തവംനീർവെല്ല
വാനൈയാർകൊല്ലാമർകൊല്ല
ഇരുവുമനതുണ്ടാച്ചുതല്ലോ
എന്നൈവിട്ടുപ്പോകിറേൻ എൻറുചൊല്ല (എപ്പടി)

ജാവളി.

42. കാനഡാ—ചാപ്പു.

പ—ചാരുമതി യുപചാരമുലേടികേ (ചാരു)
അ—മീരിനശോകമു ലേരീതിതീരു (ചാരു)
ച—സരസുഡജ്ജഡനി യാഭരണമുലേടികേ
മരചേനടവേ കരുണശാലി (ചാരു)
2. സുന്ദരാംഗുഡുഇപ്പു ടെന്ദുപോയെനോ നാ
യന്ദം ബൈവരു ഇന്ദുജുചേരു (ചാരു)
3. വേഗമേ പ്രാണേശ്വരുഡു രാഗലഡോരാഡോ
ജാഗുജേസുനോ നാഗവല്ലീരേ (ചാരു)

43. മോഹനം—രൂപകം.

പ—മോഹമെല്ല ദെലിസെനംഗദരാ
മോഹനാംഗ വിനരാ (മോഹ)
അ—ദാഹവന്തുനി സാടി നാഗേഹമുന
കേതെംചിന നീ (മോഹ)
ച—മദിലോ വൻചകമുനനെൻചി
വദനമുന മാധുര്യ്യമുൻചി
സുദതിപൈ നീനെനരുനൻചി
സദയുനി തീരുനടിൻചേ നീ (മോഹ)

44. സുരടി—രൂപകം.

പ—മരിയാദതെലിയകനേ മാടലാഡ തഗുനടനേ
(മരിയാദ)
അ—പരിയാസമുസേയ തഗിന
വരുസകലിഗിയുന്നവേമി (മരിയാദ)
ച—സരസ സല്ലാപമുനകു സമയമുലേദനി
സരസിജാക്ഷി നീവണ്ടി ചപലുകംപുഗുഡിയുണ്ടക
(മരിയാദ)

പദം.

45. യദുകുലകാംബോജി—ത്രിപുട.

പ—ഏമാടലാഡിനാ നീമാടലേകാനി
ഏമിചെപ്പിന എരുരാഡദുരാ (ഏ)

അ—താമരസാക്ഷനീ വെപ്പുഡുവത്തുവോയനി
തലവാകിലില്ലുഗാ നിലപട്ടചുനു (ഏ)

ച—കന്നുല നീരുകാലുവലൈബാരിരാ
കാന്തവിരഹാഗ്നിനി കനഗുഡതു രാ
നിന്നെഡബാസി ഒരനിമിഷമോർവദുരാ
വന്നെകാഡകാരിവലതനറാദുരാ (ഏ)

2. മനസുകിംപൈന സൊമ്മുലുബെട്ടദുരാ
മരിമരിഹെച്ചെന കോഗട്ടദുരാ
തനുവുനാഹാരനിദ്രലുമുട്ടദുരാ
താളുമനിനധൈര്യ്യമുപുട്ടദുരാ (ഏ)

3. സോഗസുഗുബ്ബലനൻന മുദ്ദ്രാലസരുലെല്ല
സൊപകുലേകചിട്ളി നുന്നമദ്ദുരാ
ശ്രീവതെകുവചേസിമാനെനീപൊന്ദുഗചി
വഗകാടശ്രീരാജഗോപാലദേവ (ഏ)

മംഗളം.

46. സൌരാഷ്ട്രം—ആദി.

പ—നീനാമരൂപമുലകു നിത്യജയമംഗളം (നീ)
ച—പവമാനസുതുഡുബട്ടു പാദാരവിന്ദമുലകു (നീ)
2. നവമുക്താഹാരമുലു നടിയിംചു യുരമുനകു (നീ)
3. നളിനാരിഗേരുചിരനവ്വുഗലമോമുനകു (നീ)
4. പംകജാക്ഷിനെലകൊന്നയംഗയുരമുനകു (നീ)
5. പ്രഹ്ളാദനാരദാദി ഭക്തുലുപൊഗഡുചുണ്ഡു (നീ)
6. രാജീവനയനത്യാഗരാജ വിനുതമൈന (നീ)

വി. വി. പ്രസ്സ് ബ്രാഞ്ച്, തിരുവനന്തപുരം.

സൂളാദിതാളങ്ങളെന്നു പറയുന്ന 35 താളങ്ങളുടെ പട്ടിക.

സപ്ത താളങ്ങൾ	നമ്പർ	ജാതി	പേര്		അംഗങ്ങൾ	ആകെയുള്ള അക്ഷരകാലം
I ധ്രുവതാളം	1	ത്രിശ്രം	മണി	താളം	$I^3\ O\ I^3\ I^3$	3+2+3+3=11
	2	ചതുരശ്രം	ശ്രീകര	,,	$I^4\ O\ I^4\ I^4$	4+2+4+4=14
	3	ഖണ്ഡം	പ്രമാണ	,,	$I^5\ O\ I^5\ I^5$	5+2+5+5=17
	4	മിശ്രം	പൂർണ്ണ	,,	$I^7\ O\ I^7\ I^7$	7+2+7+7=23
	5	സങ്കീർണ്ണം	ഭുവന	,,	$I^9\ O\ I^9\ I^9$	9+2+9+9=29
II മഠ്യതാളം	6	ത്രിശ്രം	സാര	,,	$I^3\ O\ I^3$	3+2+3=8
	7	ചതുരശ്രം	സമ	,,	$I^4\ O\ I^4$	4+2+4=10
	8	ഖണ്ഡം	ഉദയ	,,	$I^5\ O\ I^5$	5+2+5=12
	9	മിശ്രം	ഉദീർണ്ണ	,,	$I^7\ O\ I^7$	7+2+7=16
	10	സങ്കീർണ്ണം	രാവ	,,	$I^9\ O\ I^9$	9+2+9=20
III രൂപകതാളം	11	ത്രിശ്രം	ചക്ര	,,	$O\ I^3$	2+3=5
	12	ചതുരശ്രം	പത്തി	,,	$O\ I^4$	2+4=6
	13	ഖണ്ഡം	രാജ	,,	$O\ I^5$	2+5=7
	14	മിശ്രം	കുല	,,	$O\ I^7$	2+7=9
	15	സങ്കീർണ്ണം	ബിന്ദു	,,	$O\ I^9$	2+9=11
IV ഝമ്പതാളം	16	ത്രിശ്രം	കദംബ	,,	$I^3 \smile O$	3+1+2=6
	17	ചതുരശ്രം	മധുര	,,	$I^4 \smile O$	4+1+2=7
	18	ഖണ്ഡം	ചണ	,,	$I^5 \smile O$	5+1+2=8
	19	മിശ്രം	സുര	,,	$I^7 \smile O$	7+1+2=10
	20	സങ്കീർണ്ണം	കര	,,	$I^9 \smile O$	9+1+2=12
V ത്രിപുടതാളം	21	ത്രിശ്രം	ശംഖ	,,	$I^3\ O\ O$	3+2+2=7
	22	ചതുരശ്രം	ആദി	,,	$I^4\ O\ O$	4+2+2=8
	23	ഖണ്ഡം	ദുഷ്കര	,,	$I^5\ O\ O$	5+2+2=9
	24	മിശ്രം	ലീല	,,	$I^7\ O\ O$	7+2+2=11
	25	സങ്കീർണ്ണം	ഭോഗ	,,	$I^9\ O\ O$	9+2+2=13
VI അടതാളം	26	ത്രിശ്രം	ഗുപ്ത	,,	$I^3\ I^3\ O\ O$	3+3+2+2=10
	27	ചതുരശ്രം	ലേഖ	,,	$I^4\ I^4\ O\ O$	4+4+2+2=12
	28	ഖണ്ഡം	വിദള	,,	$I^5\ I^5\ C\ O$	5+5+2+2=14
	29	മിശ്രം	ലോയ	,,	$I^7\ I^7\ O\ O$	7+7+2+2=18
	30	സങ്കീർണ്ണം	ധീര	,,	$I^9\ I^9\ O\ O$	9+9+2+2=22
VII ഏകതാളം	31	ത്രിശ്രം	സുധ	,,	I^3	3
	32	ചതുരശ്രം	മാന	,,	I^4	4
	33	ഖണ്ഡം	രത	,,	I^5	5
	34	മിശ്രം	രാഗ	,,	I^7	7
	35	സങ്കീർണ്ണം	വസു	,,	I^9	9

'ആദിതാളം' എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നതു് ചതുരശ്രജാതി ത്രിപുടയെയാണ്. ചതുരശ്രജാതി രൂപകതാളത്തെ രണ്ടടിയും ഒരു വീച്ചുമായി ക്രിയകൾ ഉപയോഗിച്ചാണ് സാധാരണ താളം പിടിച്ചുവരുന്നതു്. ത്രിശ്രവും ചതുരശ്രവും കൂടിയതു് (3+4=7) മിശ്രം; ചതുരശ്രവും ഖണ്ഡവും കൂടിയതു് (4+5=9) സങ്കീർണ്ണം.

രണ്ടാമനുബന്ധം.

72 മേളകർത്താരാഗങ്ങളടങ്ങിയ പട്ടിക.

പൂർവ്വമേളകർത്താ അല്ലെങ്കിൽ ശുദ്ധമദ്ധ്യമ മേളകർത്താരാഗങ്ങൾ.			രിഷഭ, ഗാന്ധാര, ധൈവത, നിഷാദ ഭേദങ്ങൾ.				ഉത്തര മേളകർത്താ അല്ലെങ്കിൽ പ്രതിമദ്ധ്യമ മേളകർത്താ രാഗങ്ങൾ.		
ചക്രം	സംഖ്യ	മേളകർത്താ രാഗങ്ങളുടെ പേരുകൾ	രി	ഗ	ധ	നി	മേളകർത്താ രാഗങ്ങളുടെ പേരുകൾ	സംഖ്യ	ചക്രം
I ഇന്ദു	1	കനകാംഗി	ശുദ്ധ	ശുദ്ധ	ശുദ്ധ	ശുദ്ധ	സാലഗം	37	VII ഋഷി
	2	രത്നാംഗി	,,	,,	,,	കൈശികി	ജലാർണ്ണവം	38	
	3	ഗാനമൂർത്തി	,,	,,	,,	കാകലി	ഝാലവരാളി	39	
	4	വനസ്പതി	,,	,,	ച:ശ്രു.	കൈശികി	നവനീതം	40	
	5	മാനവതി	,,	,,	,,	കാകലി	പാവനി	41	
	6	താനരൂപി	,,	,,	ഷ:ശ്രു.	,,	രഘുപ്രിയ	42	
II നേത്ര	7	സേനാവതി	ശുദ്ധ	സാധാ:	ശുദ്ധ	ശുദ്ധ	ഗവാംബോധി	43	VIII വസു
	8	ഹനുമത്തോടി *	,,	,,	,,	കൈശികി	ഭവപ്രിയ	44	
	9	ധേനുക	,,	,,	,,	കാകലി	ശുഭപന്തുവരാളി	45	
	10	നാടകപ്രിയ	,,	,,	ച:ശ്രു.	കൈശികി	ഷഡ്വിധമാർഗ്ഗിണി	46	
	11	കോകിലപ്രിയ	,,	,,	,,	കാകലി	സുവർണ്ണാംഗി	47	
	12	രൂപാവതി	,,	,,	ഷ:ശ്രു.	,,	ദിവ്യമണി	48	
III അഗ്നി	13	ഗായകപ്രിയ	ശുദ്ധ	അന്തര	ശുദ്ധ	ശുദ്ധ	ധവളാംബരി	49	IX ബ്രഹ്മ
	14	വകുളാഭരണം	,,	,,	,,	കൈശികി	നാമനാരായണി	50	
	15	മായാമാളവഗൗള *	,,	,,	,,	കാകലി	കാമവർദ്ധനി	51	
	16	ചക്രവാകം *	,,	,,	ച:ശ്രു.	കൈശികി	രാമപ്രിയ	52	
	17	സൂര്യകാന്തം	,,	,,	,,	കാകലി	ഗമനശ്രയ	53	
	18	ഹാടകാംബരി	,,	,,	ഷ:ശ്രു.	,,	വിശ്വംഭരി	54	
IV വേദ	19	ഝങ്കാരധ്വനി	ച:ശ്രു	സാധാ:	ശുദ്ധ	ശുദ്ധ	ശ്യാമളാംഗി	55	X ദിശി
	20	നഠഭൈരവി *	,,	,,	,,	കൈശികി	ഷൺമുഖപ്രിയ	56	
	21	കീരവാണി *	,,	,,	,,	കാകലി	സിംഹേന്ദ്രമദ്ധ്യമം	57	
	22	ഖരഹരപ്രിയ *	,,	,,	ച:ശ്രു.	കൈശികി	ഹേമവതി	58	
	23	ഗൗരീമനോഹരി	,,	,,	,,	കാകലി	ധർമ്മവതി	59	
	24	വരുണപ്രിയ	,,	,,	ഷ:ശ്രു.	,,	നീതിമതി	60	
V ബാണ	25	മാരരഞ്ജിനി	ച:ശ്രു	അന്തര	ശുദ്ധ	ശുദ്ധ	കാന്താമണി	61	XI രുദ്ര
	26	ചാരുകേശി	,,	,,	,,	കൈശികി	രിഷഭപ്രിയ	62	
	27	സരസാംഗി	,,	,,	,,	കാകലി	ലതാംഗി	63	
	28	ഹരികാംബോജി *	,,	,,	ച:ശ്രു.	കൈശികി	വാചസ്പതി	64	
	29	ധീരശങ്കരാഭരണം *	,,	,,	,,	കാകലി	മേചകല്യാണി *	65	
	30	നാഗാനന്ദിനി	,,	,,	ഷ:ശ്രു.	,,	ചിത്രാംബരി	66	
VI ഋതു	31	യാഗപ്രിയ	ഷ:ശ്രു	അന്തര	ശുദ്ധ	ശുദ്ധ	സുചരിത്ര	67	XII ആദിത്യ
	32	രാഗവർദ്ധനി	,,	,,	,,	കൈശികി	ജ്യോതിസ്വരൂപിണി	68	
	33	ഗാംഗേയഭൂഷണി	,,	,,	,,	കാകലി	ധാതുവർദ്ധനി	69	
	34	വാഗധീശ്വരി	,,	,,	ച:ശ്രു.	കൈശികി	നാസികാഭൂഷണി	70	
	35	ശൂലിനി	,,	,,	,,	കാകലി	കോസലം	71	
	36	ചലനാട *	,,	,,	ഷ:ശ്രു.	,,	രസികപ്രിയ	72	

* ഈ അടയാളം ചില പ്രധാന മേളകർത്താരാഗങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ശുദ്ധിപത്രം.

പുറം	വരി	അശുദ്ധം	ശുദ്ധം
3	12	താരസ്ഥായി സ രി . . .	താരസ്ഥായി സ് രി . . .
11	15	തീവ്ര ധി	തീവ്ര ധ
20	22	(മ)	(മ^1)
24	13	(20)	(28)
25	23, 24	'കോമള'	തീവ്ര മ, (മ$_2$)
37	2	സ്സരിരി	സസ്സരിരി
37	9	നിനീസ	നിനീസ്
41	19	സ്രിഗരിരിസ്	സ്രിഗ്രിരിസ്
42	13	ഗരിസനീ	ഗരിസനി
44	4	സ്സാ , ,	സാ , ,
45	5	സ്രിഗമഗരി സ്രിഗരിസ്രിഗമ	സരിഗമഗരി സരിഗരിസരിഗമ
47	14	മഗരീ	മഗാരീ
59	15	സ്സാ—സ്സാ—നീ	സ്സാ—സ്നീ
60	11	നിധാ—പമാ—മഗാഗരി	നിധാ-ധപാ- പമാ—മഗാ—ഗരീ
63	3	ബംഗാളം	ബംഗാള
63	10	രാജ്ഞാനത	രാജ്ഞനത
76	7	മൽകിനം	മൽകിടിനം
77	14	ഇന്നൻ	ഇന്നൽ
77	16	വരാത്ത	വരാതത്ത

SRI SWATHI THIRUNAL
TRIVANDRUM.
ACADEMY OF MUSIC

അപേക്ഷിക്കേണ്ടും മേൽവിലാസം,

പി. മഹാദേവഭാഗവതർ,

ഗവർമ്മെൻറുപ്രസ്സ റോഡ്,

പുത്തൻചന്ത,

തിരുവനന്തപുരം.